

**Raport z realizacji *Strategii Rozwoju*
Miasta Mława do roku 2020
za rok 2017**

REGIOLINK

Zespół ekspercki w składzie:

dr Anna Dąbrowska

Jan Charkiewicz

Mława, listopad 2018

1. SPIS TREŚCI

1.	SPIS TREŚCI	2
2.	SKRÓTY I SKRÓCONE NAZWY UŻYWANE W RAPORCIE	3
3.	WSTĘP	4
4.	METODYKA RAPORTU.....	5
5.	REALIZACJA STRATEGII WEDŁUG OBSZARÓW INTERWENCJI	7
5.1.	Obszar interwencji I „Zwiększenie kapitału ludzkiego”	8
5.1.1.	Wskaźniki obszaru interwencji I	8
5.1.2.	Realizacja przedsięwzięć w ramach obszaru interwencji I	10
5.2.	Obszar interwencji II „Poprawa konkurencyjności gospodarki”	12
5.2.1.	Wskaźniki obszaru interwencji II	12
5.2.2.	Realizacja przedsięwzięć w ramach obszaru interwencji II	14
5.3.	Obszar interwencji III „Poprawa atrakcyjności Miasta”	16
5.3.1.	Wskaźniki obszaru interwencji III	16
5.3.2.	Realizacja przedsięwzięć w ramach obszaru interwencji III	18
6.	ZESTAWIENIE OGÓLNYCH WSKAŹNIKÓW MONITORINGU ROZWOJU	21
7.	PODSUMOWANIE ORAZ REKOMENDACJE	22
7.1.	Wnioski i rekomendacje dotyczące realizacji Strategii.....	22
7.2.	Wnioski i rekomendacje dotyczące procesu monitorowania Strategii	24
8.	ANEKS: LISTA PODMIOTÓW, KTÓRE WŁĄCZYŁY SIĘ W MONITORING	25
9.	ANEKS: FORMATKA.....	26

2. SKRÓTY I SKRÓCONE NAZWY UŻYWANE W RAPORCIE

Skrót	Rozwinięcie
BDL	Bank Danych Lokalnych
DK	Droga krajowa
GUS	Główny Urząd Statystyczny
KPP	Komenda Powiatowa Policji w Mławie
MDK	Miejski Dom Kultury w Mławie
MHS	Mławska Hala Sportowa w Mławie
MOSiR	Miejski Ośrodek Sportu i Rekreacji w Mławie
MOPS	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Mławie
NGO	Organizacje pozarządowe
Strategia	<i>Strategia Rozwoju Miasta Mława do 2020 roku z dn. 30 czerwca 2015 r.</i>
SSE	(Warmińsko-Mazurska) Specjalna Strefa Ekonomiczna
TBS	Towarzystwo Budownictwa Społecznego Sp. z o.o. w Mławie
UMM	Urząd Miasta Mława
USC	Urząd Stanu Cywilnego w Urzędzie Miasta Mława

3. WSTĘP

Strategia Rozwoju Miasta Mława do roku 2020 została przyjęta w 2015 roku przez Radę Miasta Mława Uchwałą nr VIII/78/2015 z dnia 30 czerwca 2015 r. Stanowi ona kontynuację poprzednio obowiązujących dokumentów strategicznych Miasta Mława.

Strategia to najważniejszy dokument Miasta, który służy określeniu głównych kierunków rozwoju w perspektywie najbliższych lat, a w efekcie ma prowadzić do osiągnięcia przewagi nad innymi jednostkami.¹

Strategia Rozwoju Miasta Mława do 2020 roku nakreśliła wizję miasta: „Mława - przyjazne miasto dla inwestorów i mieszkańców, zapewniające możliwość kształcenia, rozwoju inicjatyw w wymiarze indywidualnym i zbiorowym (w sferze gospodarczej i społecznej), którego rozwój ma być nakierowany w pierwszej kolejności na tworzenie nowych miejsc pracy”.

Sformułowała również trzy główne priorytety, nazwane obszarami interwencji:

- ❖ Obszar I – Zwiększenie kapitału ludzkiego,
- ❖ Obszar II – Poprawa konkurencyjności gospodarki,
- ❖ Obszar III – Poprawa atrakcyjności Miasta.

W procesie wdrażania dokumentów strategicznych bardzo ważne jest systematyczne „czuwanie” nad tym, jak przebiega realizacja założonych celów. Odpowiedź na pytanie „Gdzie jesteśmy?” i w dalszej kolejności „Jak daleko jeszcze do założonego celu?” to główne założenia procesu monitoringu, który stanowi nieodłączny element zarządzania strategicznego. Podobnie jak Strategia jest dokumentem współrealizowanym przez wiele organizacji działających na terenie miasta, tak i jej monitoring powinien być przedmiotem troski i zainteresowania nie tylko Urzędu Miasta Mława, ale całej społeczności lokalnej. Dlatego w proces monitoringu, rozumianego jako cykliczne zbieranie i analiza informacji dotyczących rozwoju miasta oraz realizacji celów, włączono różne podmioty działające na terenie Mławy. Takie podejście do procesu ma nie tylko walor informacyjny (daje większą szansę na zidentyfikowanie różnych działań), ale pozwala także na pogłębianie współodpowiedzialności za realizację Strategii oraz służy integrowaniu środowiska lokalnego.

Niniejszy *Raport z realizacji Strategii Rozwoju Miasta Mława do roku 2020* za rok 2017 to drugi dokument, w którym dokonana została ocena stanu realizacji obowiązującej Strategii. Wcześniejszy raport (uchwalony w lipcu 2017 roku) był pierwszym tego typu dokumentem od czasu przyjęcia Strategii i objął okres do 31.12.2016. Przedstawiany raport obejmuje rok 2017, czyli drugi pełny rok po uchwaleniu Strategii.

---

¹ Dziemianowicz W., Szmigiel-Rawska K, Nowicka P., Dąbrowska A. 2012, *Planowanie strategiczne. Poradnik dla pracowników administracji publicznej*, Ministerstwo Rozwoju Regionalnego, Warszawa.

4. METODYKA RAPORTU

Monitoring Strategii za rok 2017 został przeprowadzony na dwóch poziomach:

1. **Analiza wskaźnikowa.** Do każdego z trzech obszarów interwencji przyporządkowane zostały wskaźniki statystyczne pochodzące ze statystyki publicznej, określające sytuację Mławy w zakresie „kapitału ludzkiego”, „konkurencyjności gospodarki” oraz „atrakcyjności Miasta”. Mława porównana została z dziewięcioma wskazanymi w Strategii gminami podobnymi (Ciechanów, Działdowo, Koło, Łowicz, Nidzica, Płońsk, Przasnysz, Sierpc, Żuromin) (Schemat 1). Dane dla Mławy odniesiono także do średniej wartości dla województwa mazowieckiego (tam, gdzie było to zasadne). W analizie wskaźnikowej wykorzystano dane statystyczne za 2017 rok, a w przypadku ich braku – z ostatniego dostępnego roku. Dla oceny dynamiki zmian w zakresie poszczególnych wskaźników posłużono się danymi od roku bazowego (2014). O ile nie zaznaczono inaczej, dane do wskaźników pochodzą z Banku Danych Lokalnych GUS.

Schemat 1. Charakterystyka gmin porównawczych

	Charakterystyka gmin porównawczych		
	województwo	typ gminy	liczba ludności (2017)
MŁAWA	mazowieckie	m	29 834
Płońsk	mazowieckie	m	22 214
Przasnysz	mazowieckie	m	17 223
Sierpc	mazowieckie	m	18 148
Żuromin	mazowieckie	m-w	14 511
Ciechanów	mazowieckie	m	4 4303
Łowicz	łódzkie	m	28 704
Działdowo	warmińsko-mazurskie	m	21 370
Nidzica	warmińsko-mazurskie	m-w	21 180
Koło	wielkopolskie	m	22 227

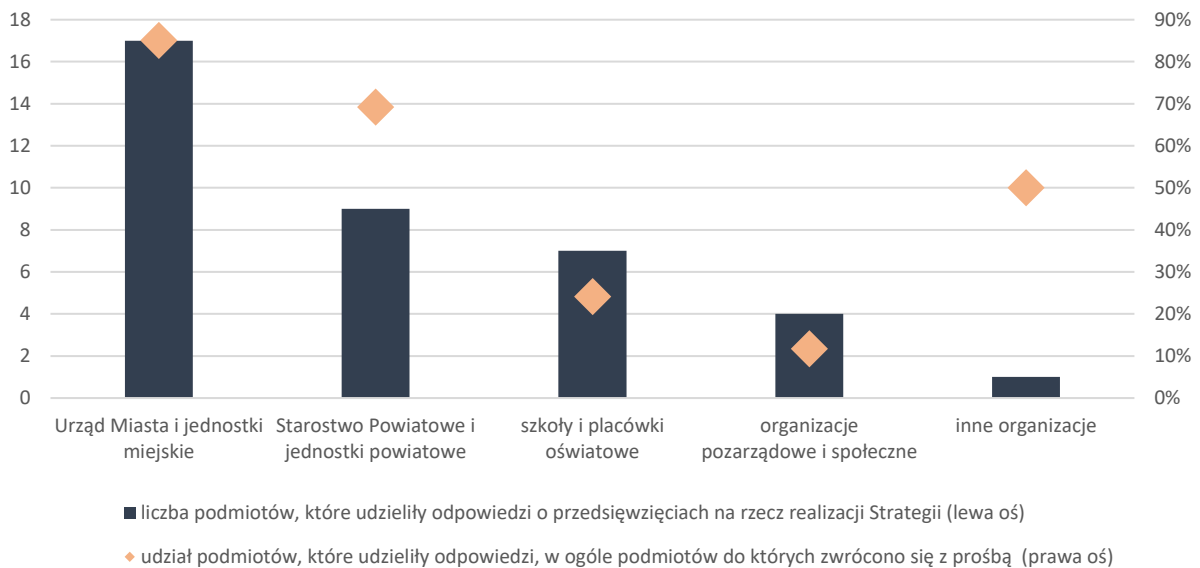
Źródło: opracowanie własne; dane GUS, dla Mławy – dane USC.

2. **Ocena poziomu realizacji poszczególnych obszarów interwencji określonych w Strategii.** Wykorzystana została w tym celu formatka (zob. Aneks: formatka), służąca gromadzeniu podstawowych informacji o realizowanych przedsięwzięciach: tytuł projektu, czas realizacji, opis przedsięwzięcia, główne efekty, obszar interwencji, partnerzy w realizacji zadania, nakłady oraz źródła finansowania. Formatka została przesłana drogą elektroniczną oraz pocztą tradycyjną do 98 podmiotów funkcjonujących na terenie Miasta Mława, których działania mogły przyczynić się do realizacji Strategii. Przedstawiciele poszczególnych podmiotów zostali poproszeni o wskazanie najważniejszych przedsięwzięć realizowanych w 2017 roku oraz zadeklarowanie, w jaki obszar interwencji określony w Strategii wpisywało się to przedsięwzięcie.² Proces gromadzenia danych trwał od 17 września do 5 października 2018 roku. Informacje zwrotne otrzymano od 38 podmiotów (zob. Aneks: lista podmiotów, które włączyły się w monitoring, co oznacza zwrot na poziomie niecałych 40%. W największym zakresie informacje pochodziły od jednostek administracji publicznej – Urzędu Miasta Mława i różnych jednostek miejskich oraz Starostwa Powiatowego w Mławie wraz z jednostkami powiatowymi³ (Schemat 2).

² Za ostateczne przypisanie przedsięwzięć do jednego z trzech obszarów odpowiadał zespół autorski i przypisanie to w niektórych wypadkach było inne niż to podane w wypełnionych formularzach.

³ W całym raporcie: „jednostki miejskie” to np. MDK, MOPS, PEC, Biblioteka etc., a „jednostki powiatowe”: PUP, Powiatowy Zarząd Dróg w Mławie, Mławska Hala Sportowa, etc.

Schemat 2. Instytucje uczestniczące w monitoringu Strategii za rok 2017

Źródło: opracowanie własne na podstawie informacji o przedsięwzięciach przekazanych przez poszczególne podmioty.

Otrzymane od instytucji informacje o realizowanych przedsięwzięciach uzupełnione zostały o przedsięwzięcia zaczerpnięte z różnych dokumentów Miasta, w tym w szczególności:

- Sprawozdanie z realizacji programów Wieloletniej Prognozy Finansowej Miasta Mława za 2017 r.,
- Sprawozdanie z wykonania budżetu za 2017 r.,
- Raport z monitoringu Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta Mława na lata 2016-2025 wg stanu na 31 grudnia 2017 r.

Dnia 9 listopada o godzinie 11.00 odbyło się w Urzędzie Miasta Mława spotkanie z udziałem Zastępcy Burmistrza Miasta – Pani Janiny Budzichowskiej oraz autorów raportu – dr Anny Dąbrowskiej i Jana Charkiewicza, na które zostały zaproszone instytucje, które włączyły się w proces monitorowania Strategii. W spotkaniu uczestniczyło łącznie 16 osób. Celem tego spotkania było przedstawienie roboczych wniosków z prowadzonych prac dotyczących monitorowania Strategii. Uwagi oraz sugestie przybyłych osób pozwoliły na udoskonalenie ostatecznej wersji Raportu.

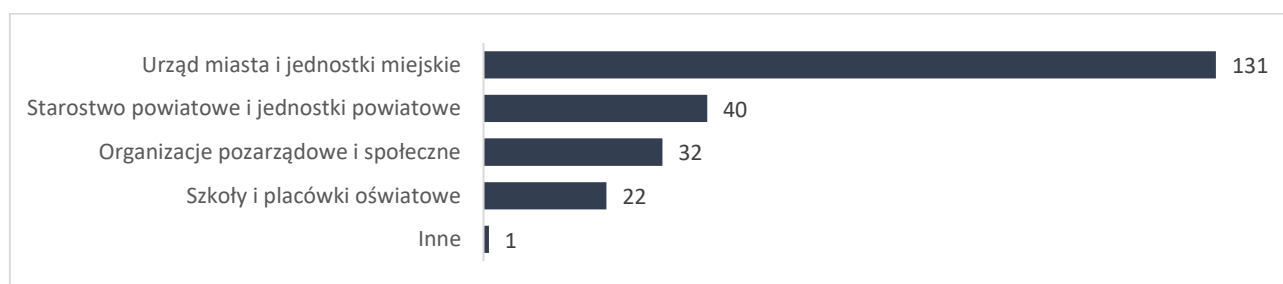
Podsumowanie w ostatniej części Raportu zawiera rekomendacje zespołu autorskiego.

5. REALIZACJA STRATEGII WEDŁUG OBSZARÓW INTERWENCJI

W 2017 roku w Mławie toczyło się co najmniej **226 przedsięwzięć wspierających realizację Strategii**, na które wydatkowano kwotę **34 mln zł**. Były to działania w różnej skali i o różnym charakterze – np. kameralne spotkania integracyjne, kompleksowe programy dla wielu beneficjentów, punktowe remonty, jak i wielomilionowe projekty inwestycyjne. Większość tych przedsięwzięć zakończono w 2017 roku. Co siódme będzie kontynuowane w kolejnych latach (szczególnie złożone projekty inwestycyjne) lub jest powtarzane cyklicznie (np. cykliczne imprezy).

Przedsięwzięcia prowadziło (lub koordynowało) **40 różnych mławskich podmiotów**, a co najmniej drugie tyle było partnerami w realizacji. **Za największą liczbę działań odpowiadał Urząd Miasta Mława (73)**. Miejskie jednostki organizacyjne oraz miejskie spółki komunalne⁴ prowadziły kolejne 58 przedsięwzięć (MOPS, MDK, Miejska Biblioteka Publiczna, MOSiR, Muzeum Ziemi Zawkrzeńskiej, PEC Mława, TBS, Zakład Wodociągów, Kanalizacji i Oczyszczalnia Ścieków). Starostwo Powiatowe w Mławie wsparło realizację Strategii 13 projektami, a jednostki powiatowe⁵ – kolejnymi 27. Dwanaście organizacji pozarządowych realizowało 32 działania. Sześć placówek oświatowych, które przedstawiły swoją aktywność, wykazało 22 akcje.

Schemat 3. Liczba przedsięwzięć na rzecz realizacji Strategii w 2017 r. według typu organizatora

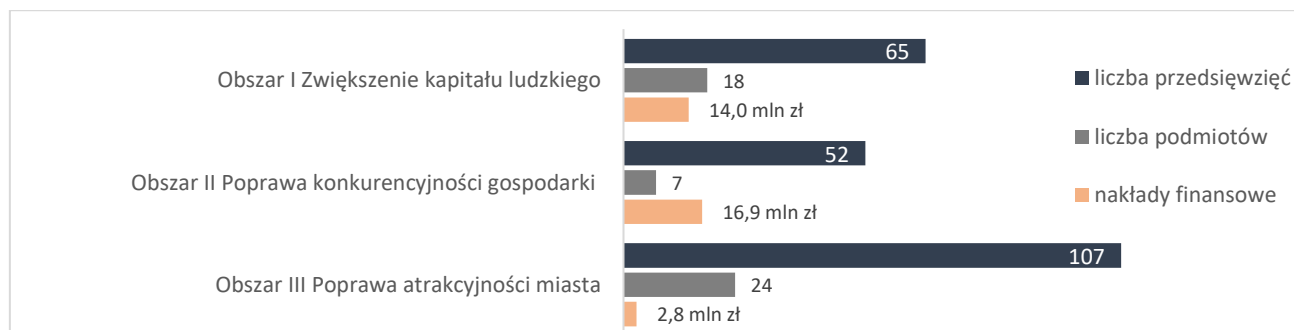

Źródło: opracowanie własne na podstawie informacji o przedsięwzięciach przekazanych przez poszczególne podmioty.

Najwięcej zidentyfikowanych projektów (107) wspiera III obszar Strategii, czyli Poprawę atrakcyjności miasta. Wysoka liczba wynika m.in. z mnogości wydarzeń kulturalnych i rozrywkowych, które wpisują się w ten obszar Strategii.

W obszarze I Zwiększenie kapitału ludzkiego i obszarze II Poprawa konkurencyjności gospodarki w 2017 roku realizowano podobne liczby przedsięwzięć (65 i 52), natomiast to na drugi obszar wydatkowano najwięcej środków (kosztowne projekty inwestycyjne). Kolejne rozdziały raportu przedstawiają szczegóły.

Schemat 4. Przedsięwzięcia, ich organizatorzy i przybliżone nakłady finansowe na realizację Strategii w 2017 r.

Źródło: opracowanie własne na podstawie informacji o przedsięwzięciach przekazanych przez poszczególne podmioty.

⁴ Poszczególne wydziały i jednostki Urzędu Miasta Mława liczone są w zestawieniu jako jedna instytucja – Urząd Miasta Mława, natomiast jednostki organizacyjne Miasta oraz miejskie spółki komunalne (np. MDK, MOPS) liczone są osobno. Analogicznie w przypadku Starostwa Powiatowego w Mławie. Ta uwaga dotyczy całego raportu.

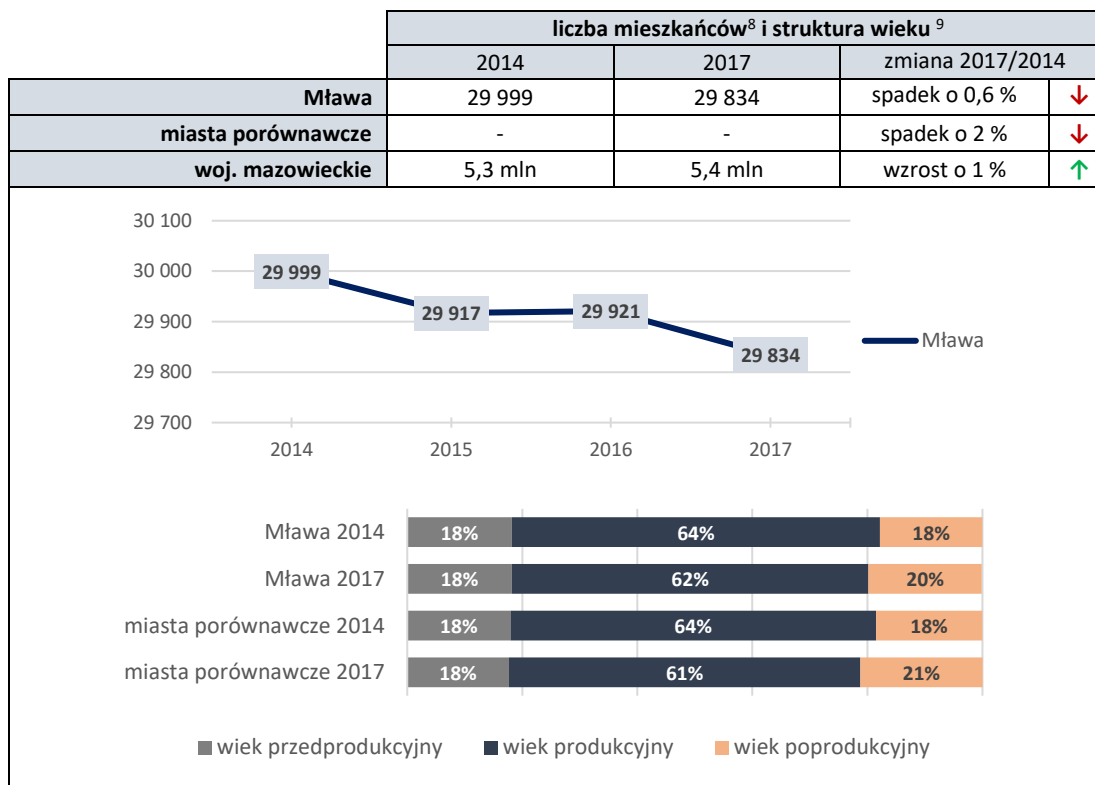
⁵ Powiatowy Urząd Pracy, Komenda Powiatowa Policji, Komenda Powiatowa PSP, Mławska Hala Sportowa, Pow. Zarząd Dróg, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, Samodzielny Publiczny ZOZ, Środowiskowy Dom Samopomocy.

5.1. Obszar interwencji I „Zwiększenie kapitału ludzkiego”

Pierwszy obszar interwencji wyznaczony w Strategii koncentruje się na kwestiach aktywizacji ekonomicznej mieszkańców, integracji społecznej i zapobieganiu wykluczeniu oraz na usługach społecznych.

5.1.1. Wskaźniki obszaru interwencji I

W ostatnich latach **liczba mieszkańców Mławy powoli, ale systematycznie maleje**.⁶ W 2017 roku liczba mieszkańców była o 0,6 % mniejsza niż w 2014, co oznacza spadek o ok. 165 mieszkańców. Na tle grupy porównawczej, Mława to miasto z najmniejszym spadkiem liczby ludności. W 2017 roku bilans migracji był dodatni (liczba zameldowań była o 16 większa od liczby wymeldowań)⁷, jednak ujemny był bilans naturalny (liczba zgonów była o 33 większa od liczby urodzeń).

W ostatnich latach w Mławie rośnie udział osób w wieku poprodukcyjnym w ogólnej liczbie mieszkańców. Taki wzrost miał też miejsce w 2017 roku. Społeczność Mławy jest nadal nieco młodsza w zestawieniu z grupą miast porównawczych, ale tak jak w innych miastach – starzeje się.

W 2017 roku 1262 osoby korzystały ze środowiskowej pomocy społecznej udzielanej przez MOPS (dane GUS). To wyraźnie mniej niż rok wcześniej (1509 os.). Korzystny trend spadkowy utrzymuje się od 2013 roku. W roku 2017 w przeliczeniu na 1000 mieszkańców Mławy, takiego wsparcia wymagały 42 osoby. Na tle grupy porównawczej ten wskaźnik sytuuje miasto wśród jednostek z mniejszym natężeniem problemów społecznych (podobnie jak Sierpc i Żuromin; liderem jest Płońsk: 33 os./1000 mieszk., a z największym natężeniem muszą radzić sobie Przasnysz i Nidzica – odpowiednio 86 os. i 78 os.). Korzystne zmiany zachodzą we wszystkich porównywanych miastach.

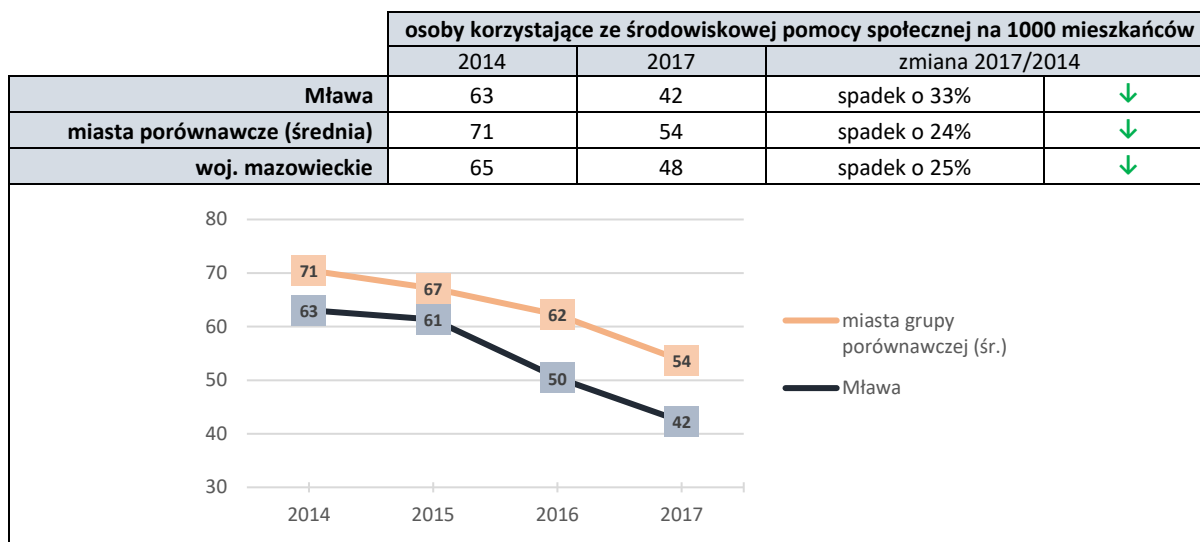
⁶ Według danych USC UMM.

⁷ Jednak należy mieć na uwadze, że faktyczny odpływ mieszkańców odbywa się też bez formalnego wymeldowania.

⁸ Dla Mławy: dane USC UMM, dla pozostałych jednostek: dane BDL GUS. Takie rozwiązanie w wyborze danych wybrano ze względu na to, że istnieje rozbieżność między danymi USC Miasta Mława a danymi BDL GUS (wskazującymi na wzrost liczby mieszkańców).

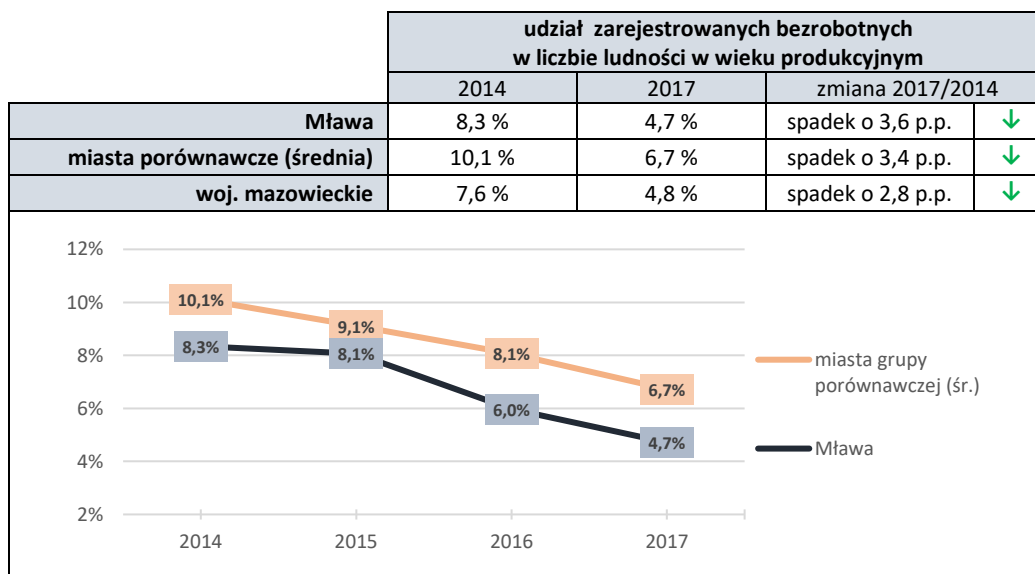
⁹ Wiek przedprodukcyjny: 0-17 lat; produkcyjny: dla mężczyzn 18-64 lata, dla kobiet 18-59 lat; poprodukcyjny: dla mężczyzn powyżej 64, dla kobiet powyżej 59 lat.

Pod względem aktywności gospodarczej mieszkańców Mława wyróżnia się pozytywnie na tle miast grupy porównawczej, notując nieco niższy wskaźnik bezrobocia.¹⁰ Odsetek bezrobotnych w mieście w ostatnich latach stale maleje, podobnie jak ma to miejsce w najbliższym otoczeniu (w powiecie - ogólnie) oraz w całym kraju. Liczba zarejestrowanych w Mławie bezrobotnych w 2017 roku, pierwszy raz w ostatnim dziesięcioleciu, spadła poniżej tysiąca (914 osób, a rok wcześniej – ok. 1200).

Mława podziela również inny trend ogólnokrajowy, czyli zmniejszającą się dostępność potencjalnych pracowników na rynku lokalnym. Odczuwa to również jeden z największych pracodawców – LG Electronics.¹¹

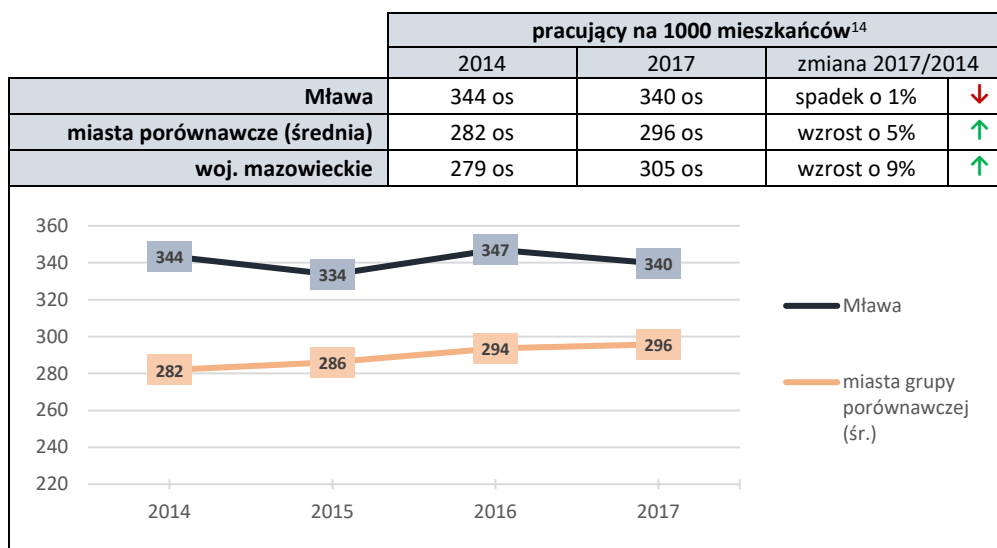
Pomimo spadku stopy bezrobocia, w urzędach pracy pozostały najtrudniejsze do zaktywizowania grupy osób niepracujących, m.in. długotrwale bezrobotni. Ta grupa stoi przed silną barierą wejścia na rynek pracy, podobnie jak bezrobotni powyżej 30 roku życia bez kwalifikacji zawodowych.¹² Na obydwu tych grupach koncentrują się działania Powiatowego Urzędu Pracy w Mławie.

¹⁰ Znajdujące się w grupie porównawczej Sierpc i Żuromin (woj. mazowieckie) zmagają się z dwukrotnie większym poziomem bezrobocia niż w Mławie; natomiast korzystniejsza sytuacja jest w Nidzicy (woj. w-m) i w Kole (woj. wlkp.). Zgodnie z definicją GUS: wiek zdolności do pracy, tj. dla mężczyzn grupa wieku 18-64 lata, dla kobiet 18-59 lat.

¹¹ <http://kuriermlawski.pl/495254,Coraz-trudniej-o-pracownikow-ale-mlawskie-LG-wiecej-produkuje.html> [09.2018].

¹² Za: komentarz do przedsięwzięć PUP Mława.

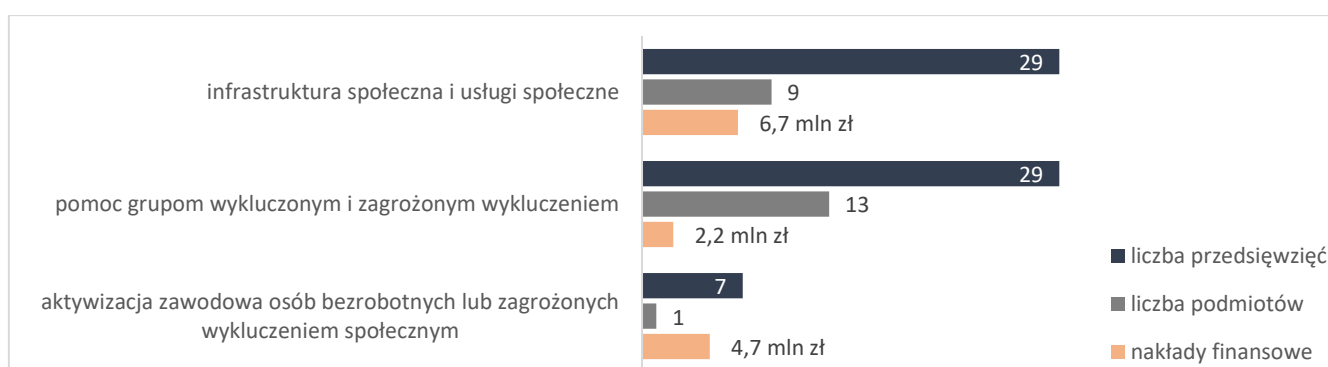
Aktywność ekonomiczna mieszkańców Mławy jest wyższa niż w miastach grupy porównawczej¹³ i wyższa niż przeciętnie w województwie. To korzystna sytuacja, która oznacza, że mławianie są aktywni na rynku pracy. Jednak w przeciwieństwie do poprzednich wskaźników, ten nie ma jednoznacznego trendu i w ostatnich latach utrzymuje stały poziom. Lokalny rynek pracy coraz silniej bazuje na Ukraińcach, którzy zasilają m.in. szeregi kadr największych prywatnych pracodawców w mieście (LG Electronics Mława i Zakład Drobiarski Wipasz).

5.1.2. Realizacja przedsięwzięć w ramach obszaru interwencji I

W 2017 roku w Mławie podjęto co najmniej **65 różnej wielkości przedsięwzięć** wpisujących się w obszar interwencji „Zwiększenie kapitału ludzkiego”. Ich łączna wartość finansowa to co najmniej **13,5 mln zł**. Zdecydowana większość to przedsięwzięcia zrealizowane w 2017 roku (przy czym część jest powtarzana cyklicznie), a dla pozostałych termin zakończenia to rok następny lub 2019. Tego rodzaju przedsięwzięcia podejmowało **18 podmiotów** (zarówno publicznych jak i pozarządowych), z czego najwięcej Urząd Miasta Mława i MOPS oraz Starostwo Powiatowe w Mławie i jednostki powiatowe.¹⁵

Schemat 5. Przedsięwzięcia, nakłady finansowe i podmioty w obszarze interwencji I „Zwiększenie kapitału ludzkiego” w 2017 r.

Źródło: opracowanie własne na podstawie informacji o przedsięwzięciach przekazanych przez poszczególne podmioty.

¹³ Najwyższy poziom wskaźnika w grupie porównawczej osiąga wielkopolskie Koło (407 pracujących na 1000 mieszk.).

¹⁴ Dane GUS wg faktycznego miejsca pracy, BEZ podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób.

¹⁵ Poszczególne wydziały Urzędu Miasta liczone są w zestawieniu jako jedna instytucja – Urząd Miasta Mława, natomiast jednostki miejskie (np. MDK, MOPS, szkoły) liczone są osobno. Analogicznie w przypadku Starostwa Powiatowego w Mławie. Ta uwaga dotyczy całego raportu.

Przedsięwzięcia w omawianym obszarze interwencji można podzielić na trzy grupy (schemat nr 5). **Infrastruktura społeczna i usługi społeczne** to grupa co najmniej 29 przedsięwzięć (głównie inwestycyjnych, ale też „miękkich”) za łączną kwotą ok. 6,7 mln zł. Największe pod względem finansowym to:

- „Rozwój kapitału ludzkiego poprzez edukację i profilaktykę zdrowotną”, czyli wsparcie Starostwa Powiatowego dla szkół dla dorosłych i młodzieży (4,5 mln zł);
- Dostawa ciężkiego samochodu ratowniczo-gaśniczego w ramach wymiany taboru Komendy Powiatowej Państwowej Straży Pożarnej w Mławie (1 mln zł; wsparcie WFOŚiGW oraz samorządów powiatu mławskiego);
- Zakup Karetki Specjalistycznej dla Zespołów Ratownictwa Medycznego przez Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowia w Mławie (0,3 mln zł, z dofinansowaniem z Urzędu Miasta);
- Wymiana 18-tu hydrantów przeciwpożarowych na terenie miasta ze środków własnych Zakładu Wodociągów, Kanalizacji i Oczyszczalni Ścieków „WOD-KAN” (0,1 mln).
- Zakup tablic interaktywnych w ramach programu Aktywna Tablica do czterech szkół wraz ze szkoleniami dla 11-tu nauczycieli (UMM oraz szkoły, 70 tys. zł).
- Realizacja tego obszaru w 2017 roku to nie tylko inwestycje, ale też cykle kampanii, akademii i zajęć prowadzonych przede wszystkim przez MOPS, Komendę Powiatową Policji oraz szkoły (ponad połowa w partnerstwach a pozostałe – indywidualnie), m.in.: „Akademia Kompetencji Wychowawczych” i „Akademia Rodzicielska”, „Bezpieczna droga do szkoły”, „Bezpieczne Ferie”, „Bezpieczna Mławianka”. Część z nich to kolejne edycje cyklicznych przedsięwzięć.

Kolejnych 29 przedsięwzięć (za około 2,2 mln zł) dedykowanych było **pomocy grupom wykluczonym i zagrożonym wykluczeniem**. Większość z nich to – naturalnie – działania miękkie: m.in. doradztwo, wsparcie, szkolenia, wydarzenia integracyjne i organizacja akcji charytatywnych. W tych działaniach, w różnych rolach, uczestniczyło w 2017 roku co najmniej 1700 osób. Cztery zidentyfikowane przedsięwzięcia miały natomiast charakter inwestycyjny lub zakupowy (z większymi nakładami finansowymi). Przykłady działań w omawianym zakresie są następujące:

- Najbardziej kosztochłonnym przedsięwzięciem było oddanie do użytkowania nowego budynku wielorodzinnego – w ramach realizacji przez Urząd Miasta Mława I etapu budowy budynków socjalnych (1,5 mln zł.). W zabudowie parterowej powstały mieszkania dla 24 rodzin. Ponadto uporządkowany został teren i wybudowano infrastrukturę – drogi, chodniki, oświetlenie oraz plac zabaw (kontynuacja w 2018).
- Starostwo Powiatowe w Mławie, za pomocą środków PFRON w kwocie 0,2 mln zł, wspierało osoby niepełnosprawne: wyposażono 4 stanowiska pracy, 5 osób skorzystało ze staży, 5 osób skorzystało z zatrudnienia w ramach prac interwencyjnych a 2 osoby rozpoczęły działalność gospodarczą. Na cele integracji osób niepełnosprawnych oraz m.in. działalność rehabilitacyjną i terapeutyczną przekazano w ramach realizacji zadań publicznych 9 tys. zł. Za kolejne 27 tys. zł z programu MEN „Za życiem” przeprowadzono w Specjalnym Ośrodku Szkolno-Wychowawczym: 240 godz. dodatkowych zajęć specjalistycznych stymulujących dziecko na wczesnym etapie rozwoju, a także zakupiono sprzęt rehabilitacyjny (m.in. elektryczny stół do pionizacji, wirówkę kończyn górnych i kombinezon wspierający naukę chodzenia).
- Starostwo przyczyniło się do realizacji zamierzeń w omawianym obszarze jeszcze dwiema inwestycjami twardymi (0,3 mln zł): zakończenie budowy windy dla osób niepełnosprawnych w Zespole Szkół Nr 1 (w ramach „Programu wyrównywania różnic między regionami”) oraz zakupem mikrobusu 9-cio miejscowego, przystosowanego do przewozu osób niepełnosprawnych.
- Aktywnością na omawianym polu w 2017 roku wykazał się Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej m.in. poprzez wspieranie finansowe lub organizacyjne grup AA „Zodiak” i „Wólka”, Stowarzyszenia Rodzin Abstynenckich Droga oraz wspieranie rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym (pomoc żywnościowa, z której skorzystały 744 osoby).

- Wsparcie osób wykluczonych to również obszar intensywnej działalności mławskich organizacji pozarządowych. Przykładem są działania Katolickiego Stowarzyszenia Wspierania Dzieł Miłosierdzia i Ewangelizacji „Serce za serce” (II Dzień Godności Osób z Niepełnosprawnością – włączenie 70 osób z niepełnosprawnością do wydarzeń kulturalnych na estradzie w Parku Miejskim; udział 12 placówek i stowarzyszeń działających na rzecz osób niepełnosprawnych) oraz Stowarzyszenia Pomocy Społeczno-Zawodowej Osobom Niepełnosprawnym DAJ SZANSE, które w 2017 roku nawiązało współpracę z Bankiem Żywności w Ciechanowie. W zidentyfikowanych działaniach integracyjno-terapeutycznych mławskich organizacji pozarządowych udział wzięło co najmniej 300 osób zagrożonych wykluczeniem.
- W obszarze integracji dostrzegalna jest aktywność placówek oświatowych (np. poprzez organizację wolontariatu, zbiórki i udział w akcjach cyklicznych, jak ma to miejsce w SP nr 3 i Miejskim Przedszkolu Samorządowym nr 4 z Oddziałami Integracyjnymi), jednak należy oczekiwać, by w kolejnych latach była ona szersza.

Pozostałe 7 przedsięwzięć zidentyfikowanych w ramach I obszaru strategicznego dotyczyło **aktywizacji zawodowej osób bezrobotnych lub zagrożonych wykluczeniem społecznym**. Ten obszar działań to domena Starostwa Powiatowego w Mławie i Powiatowego Urzędu Pracy, który był w tym zakresie szczególnie aktywny. W 2017 roku specjalnego wsparcia w tym zakresie udzielono około 800 osobom (w ramach zidentyfikowanych przedsięwzięć, czyli nie wliczając codziennej działalności PUP).

- Ciekawym przedsięwzięciem jest projekt aktywizacji osób bezrobotnych poprzez tworzenie spółdzielni socjalnych (262 tys. zł). W 2017 roku uczestnikami programu było 15 osób a w jego rezultacie powstały dwie spółdzielnie socjalne. W opinii organizatora w przyszłości wskazane byłoby zaoferowanie dodatkowego wsparcia doradztwa dla nowo powstałych podmiotów ekonomii społecznej.
- Specjalne Programy aktywizacji uruchomiane lub trwające w 2017 roku to: Aktywizacja osób w wieku 30 lat i powyżej pozostających bez pracy w powiecie mławskim (II); Aktywizacja osób długotrwale bezrobotnych; Program Specjalny nr 1/2017 dla osób z ustalonym II lub III profilem pomocy. W ich ramach wdrożono kompleksowe wsparcie w wielu formach: m.in. poradnictwo zawodowe, staże, szkolenia, środki na podjęcie działalności gospodarczej, bony na zasiedlenie, refundacja kosztów wyposażenia stanowiska pracy, roboty publiczne i bony szkoleniowe.

5.2. Obszar interwencji II „Poprawa konkurencyjności gospodarki”

W świetle zapisów Strategii, w tym obszarze interwencji należy oczekiwać realizacji przede wszystkim dwóch rodzajów przedsięwzięć: twardych inwestycji w infrastrukturę oraz działań dedykowanych sferze gospodarczej.

5.2.1. Wskaźniki obszaru interwencji II ¹⁶

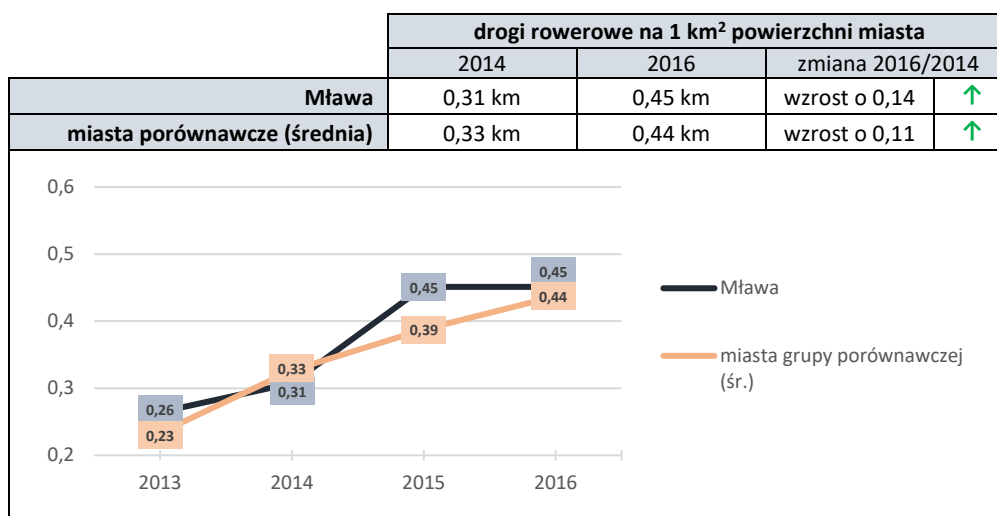
Mławę charakteryzują dość wysokie poziomy dostępności do sieci infrastrukturalnych: wodociągowej (96% mieszkańców), kanalizacyjnej (84%) i gazowej (88%). Dostępność wszystkich trzech wzrastała w ostatnich latach. Na tle miast porównawczych, Mława znajduje się nieco poniżej średniej pod względem dostępności wodociągu, na przeciętnym poziomie pod względem dostępności sieci kanalizacyjnej, natomiast pod względem sieci gazowej – w czołówce.

¹⁶ Możliwości porównywania rozwoju gospodarczego miast za pomocą wskaźników statystyki publicznej są bardzo ograniczone – zarówno niewielką dostępnością takich wskaźników, jak i różnymi ograniczeniami w tych, które są dostępne.

Z roku na rok rośnie łączna kubatura mławskich budynków mieszkalnych ogrzewanych centralnie.¹⁷ Choć dynamika nie jest wysoka, to na tle miast porównawczych Mława jest liderem – wzrost o 3,3%.¹⁸

	odsetek mieszkańców korzystających z sieci: ¹⁹								
	wodociągowej			kanalizacyjnej			gazowej ²⁰		
	2014	2016	zmiana	2014	2016	zmiana	2014	2016	zmiana
Mława	94,3	96,0	+ 1,7 p.p.	83,1	84,0	+ 0,9 p.p.	87,9	88,4	+ 0,5 p.p.
miasta porównawcze (śr.)	97,3	97,3	bez zmian	82,6	83,7	+ 1,1 p.p.	43,1	42,9	- 0,2 p.p.
woj. mazowieckie	89,3	89,9	+ 0,6 p.p.	66,7	68,1	+ 1,4 p.p.	53,6	53,3	- 0,3 p.p.

Długość dróg rowerowych²¹ w Mławie wynosiła 16 km, co oznacza wzrost względem roku 2014. Drogi te nie tworzą jeszcze kompleksowej sieci miejskiej, a ich przyrost nie był znaczący. Sytuacja wygląda podobnie jak w pozostałych miastach grupy porównawczej²².

W wymiarze gospodarczym Mława wyróżnia się pozytywnie, notując nieco niższy wskaźnik bezrobocia (ten wskaźnik jest opisany w podrozdziale dotyczącym pierwszego obszaru strategicznego). Pozytywna zmiana znajduje odzwierciedlenie w ogólnych dochodach Mławian. Zmianę zamożności mieszkańców można porównywać – w dużym uproszczeniu – na podstawie spływających do budżetu miasta udziałów w podatku dochodowym od osób fizycznych²³. W takim ujęciu Mława podziela korzystny trend miast grupy porównawczej, utrzymując zarazem nieco wyższy poziom wskaźnika.²⁴ W ostatnich latach łączne dochody mieszkańców Mławy rosły.

¹⁷ 886 dekametrów³ w 2014 roku, 915 dekametrów³ w roku 2016 (brak danych GUS za 2017).

¹⁸ W roku 2016 względem 2014. Porównanie z innymi miastami jest utrudnione, ponieważ dane GUS o ciepło sieciowym są dostępne tylko na poziomie powiatów. W przypadku mławskiego – w ciepło sieciowe wyposażona jest tylko Mława.

¹⁹ Dane dla Mławy: UMM (rozbieżność w danych miejskich a danych BDL GUS), dane dla pozostałych jednostek: BDL GUS – najnowsze dane dostępne za 2016 rok.

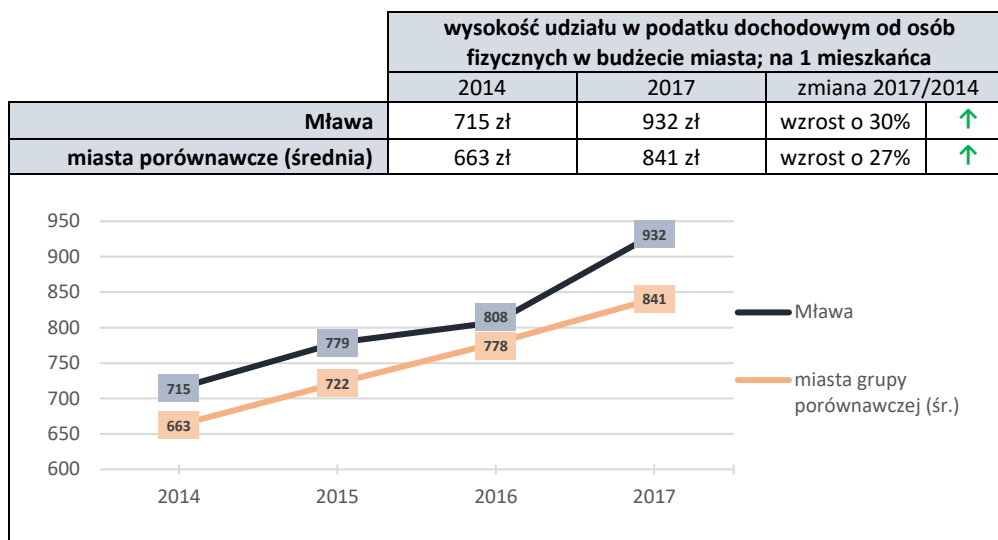
²⁰ Sieć gazową ma 6 z 8 miast grupy porównawczej, liderem jest Płońsk (96%).

²¹ Dane dot. dróg rowerowych do 2016 roku (BDL GUS).

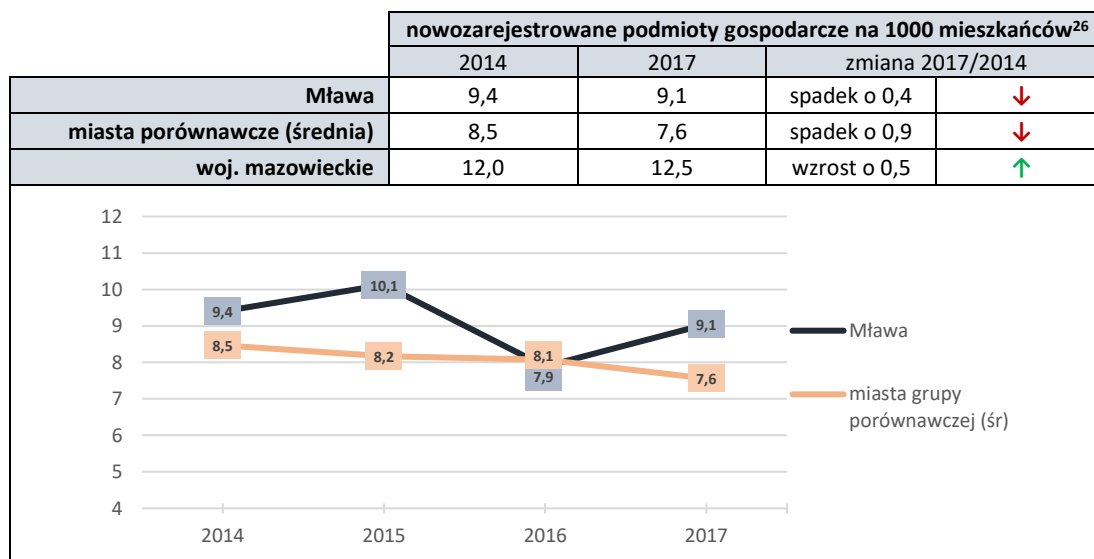
²² Liderem w tej grupie jest Ciechanów, który z rozbudowaną w ostatnich latach siecią 30 km, osiąga wskaźnik 0,9 km drogi rowerowej na kilometr kw. miasta.

²³ Udziały w podatku stanowiący dochody budżetu państwa, w tym wypadku w podatku dochodowym od osób fizycznych. Procentowe poziomy udziałów przekazywanych z budżetu państwa zmieniają się co roku, jednak nie są to zmiany znaczące. Udział gmin we wpływach z podatku dochodowego od os. fiz w 2017 r. wynosił 37,89%; o 0,1 punktu więcej niż w 2016r. Ten wskaźnik nie uwzględnia dysproporcji wewnętrznych w dochodach.

²⁴ Wysokość wskaźnika w Mławie jest wyższa od średniej również wtedy, gdy z zestawienia porównywanych jednostek wyłączone są gminy miejsko-wiejskie (Żuromin i Nidzicę), które z racji charakteru administracyjnego mają niższe poziomy tego rodzaju przychodów. W takim ujęciu średnia wynosiłaby 915 zł na 1 mieszkańca w 2017 r., czyli nieco mniej niż w Mławie.

W 2017 roku w Mławie działalność zarejestrowało 270 nowych firm, czyli o 30 więcej niż rok wcześniej.²⁵ Na każdy tysiąc mieszkańców zarejestrowano 9 nowych podmiotów. Poziom tak liczonego wskaźnika cechuje się zróżnicowaniem w ostatnich latach (niewielki spadek względem roku 2014). Niezależnie od tego, Mława należy do grona liderów wśród porównywanych miast (zbliżone lub nieco wyższe wskaźniki osiągają Płońsk i Ciechanów). Różnice nie są znaczne, a Mława powinna aspirować do wyraźniej zarysowanej pozycji lidera przedsiębiorczości. Wartość wskaźnika dla województwa jest znacząco wyższa. Wysoką średnią napędzają m.in. wskaźniki w stolicy i w Obszarze Metropolitalnym Warszawy. Na marginesie warto zauważyć, że w ujęciu ogólnopolskim, ¼ firm „przeżywa” pierwszy rok, a mniej niż połowa kontynuuje działanie po 3 latach.

5.2.2. Realizacja przedsięwzięć w ramach obszaru interwencji II

W 2017 roku w Mławie realizowanych było co najmniej **53 przedsięwzięć** przyczyniających się do poprawy konkurencyjności gospodarki, o łącznej **wartości 16,9 mln zł.**²⁷ Większość to działania zakończone (część rozpoczęto jeszcze w 2016 roku), a dla pozostałych termin zakończenia to rok 2018. Tego rodzaju przedsięwzięcia podejmowało **7 instytucji.**

²⁵ W tym ujęciu Mława jest centrum aktywności gospodarczej powiatu, koncentrując 60% noworejestrowanych podmiotów.

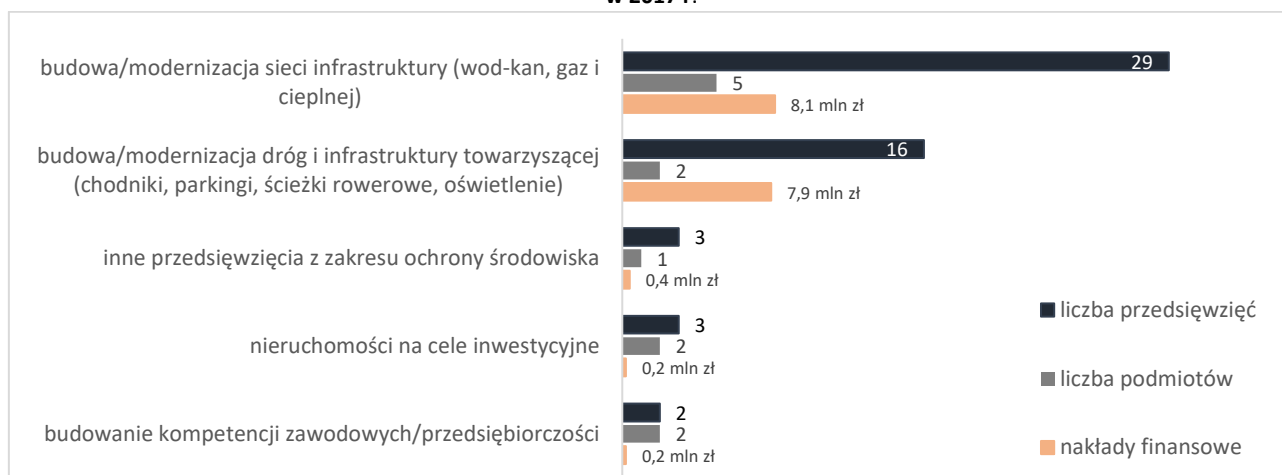
²⁶ Dane o liczbie podmiotów nowozarejestrowanych: GUS z rejestru REGON. Dane o liczbie mieszkańców (do przeliczenia): BDL GUS, a dla Mławy: USC.

²⁷ Ten obszar interwencji był też pośrednio adresowany przez przedsięwzięcia należące do pozostałych dwóch obszarów (I oraz III).

Główni realizatorzy/koordynatorzy w omawianym zakresie to jednostki Urzędu Miasta Mławy (34 przedsięwzięcia) oraz inne jednostki miejskie: PEC, TBS, „WOD-KAN” (15). Pozostałe działania to przedsięwzięcia Starostwa Powiatowego w Mławie (2) oraz SSE (1).

Najliczniejsze przedsięwzięcia w tej grupie to **twarde inwestycje w sieci infrastruktury oraz drogi i infrastrukturę towarzyszącą**. Tego rodzaju inwestycje należą też do najdroższych wśród realizowanych. W 2017 roku takie inwestycje były **prowadzone intensywnie – w wielu lokalizacjach**.

Schemat 6. Przedsięwzięcia, nakłady finansowe i podmioty w obszarze interwencji II „Poprawa konkurencyjności gospodarki” w 2017 r.

Źródło: opracowanie własne na podstawie informacji o przedsięwzięciach przekazanych przez poszczególne podmioty.

- Kontynuowany był kompleksowy projekt wieloletni pn. „Budowa kanalizacji sanitarnej na terenie Aglomeracji Mława” wsparty z funduszy europejskich. W 2017 roku ukończono 10 km nowej sieci i wydatkowano 4,4 mln zł.
- „Poprawa spójności komunikacyjnej i bezpieczeństwa ruchu drogowego poprzez budowę i przebudowę ulicy Górnej” to drugie największe przedsięwzięcie (2,4 mln zł). Ulicę wraz z chodnikami, ścieżką rowerową i oświetleniem oraz uregulowanymi kwestiami infrastruktury podziemnej otwarto w drugiej połowie 2017 roku.
- Trwał rozpoczęty w 2016 roku projekt pn. „Skomunikowanie miasta Mława z węzłem przesiadkowym i korytarzami transportowymi sieci TEN-T”, polegający na połączeniu ul. Sienkiewicza i ul. Kościuszki – czyli budowie Alei Świętego Wojciecha wraz z infrastrukturą towarzyszącą (2 mln zł w 2017 roku; zakończenie w 2018). Jest to jedno z sześciu zaplanowanych w Strategii zadań o kluczowym charakterze dla omawianego obszaru interwencji.
- W drugiej połowie 2017 roku rozpoczęła się rewitalizacja Placu ul. 3 Maja (etap I – uporządkowanie sieci infrastruktury za 0,9 mln zł).²⁸
- Zakończono budowę zbiornika retencyjnego przy ul. LG Electronics w celu bezpiecznego odprowadzenia nadmiaru wód opadowych z obszaru dzielnicy przemysłowej (0,4 mln zł).²⁹
- UMM sprzedał wolny teren inwestycyjny firmie z branży produkcji opakowań z recyklingu, działającej już na terenie Mławy. Przedsiębiorstwo otrzymało pozwolenie na działanie w mławskiej podstrefie SSE. Deklarowane nakłady inwestycyjne to 6 mln zł, a zatrudnienie ok. 16 pracowników. Firma korzysta z technologii opracowanej wspólnie z Uniwersytetem Warmińsko-Mazurskim w Olsztynie.
- Towarzystwo Budownictwa Społecznego Sp. z o.o. w Mławie prowadziło termomodernizację i doprowadzenia gazu do budynków mieszkalnych (0,4 mln).

²⁸ Wśród pozostałych wysokobudżetowych inwestycji drogowych należy wymienić: budowę parkingów w rejonie ul. LG Electronics w Mławie, budowę ul. Dźwigowej, budowa ul. Lawicz – Liszki etap II, przebudowę ul. Batorego etap II, budowę sygnalizacji świetlnej w ul. Studzieniec oraz remont nawierzchni drogi powiatowej nr 2375W - ul. Nowej (Powiatowy Zarząd Dróg w Mławie).

²⁹ Pozostałe dwa działania zaklasyfikowane jako „inne przedsięwzięcia z zakresu ochrony przyrody” to demontaż, transport i utylizacja wyrobów zawierających azbest z terenu miasta Mławy – etap IX, oraz zakup oprogramowania do obsługi gospodarki odpadami.

- PEC Sp. z o.o., wydając 0,4 mln zł, doposażało ciepłownię centralną, uruchamiało węzły ciepłownicze w szkołach przy ul. Ordona 14 (SP7) i Sienkiewicza 24 (Szkoła Muzyczna) oraz włączyło do sieci jeden budynek komunalny (ul. Zduńska 20).
- Zakład Wodociągów, Kanalizacji i Oczyszczalnia Ścieków „WOD-KAN” Sp. z o.o. inwestował (0,1 mln zł) w oprzyrządowanie przepompowni ścieków przy ul. Granicznej, instalację gazu zimnego do stacji uzdatniania wody przy ul. Padlewskiego, montaż węzłów odcinających na sieciach wodociągowych w pięciu lokalizacjach i przebudowę sieci wodociągowej w ul. Miłej.
- Kontynuowany był wykup gruntów przez UMM na cele inwestycyjne (zamierzenie kluczowe wskazane w Strategii).
- „Młodzi u progu kariery” (PUP) to rozpoczęty w 2017 roku autorski program tworzenia platformy współpracy pomiędzy instytucjami rynku pracy, instytucjami oświatowymi, organizacjami pracodawców i pracodawcami w zakresie promocji zatrudnienia i rozwoju przedsiębiorczości w powiecie. Partnerami są m.in. Zespół Szkół Nr 1,2,3,4 w Mławie, I LO w Mławie, Szkoła Podstawowa Nr 1, 2, 3, 4 w Mławie, Cech Rzemiosł Różnych i Przedsiębiorczości, OHP Komenda Ciechanów i Mława, Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna oraz WKU w Ciechanowie. W 2017 roku w zajęciach uczestniczyło 331 uczniów z pięciu szkół/zespołów w Mławie, a w spotkaniach z doradcami zawodowymi – 220 gimnazjalistów. Projekt trwa nadal i planowane jest jego rozszerzenie m.in. o organizację Powiatowego Forum Edukacji Młodzieży oraz dalsze zajęcia w szkołach podstawowych i gimnazjalnych wspólnie z Powiatowym Cechem Rzemiosł Różnych i Przedsiębiorczości w Mławie.

Większość inwestycji sklasyfikowanych do tego obszaru interwencji, z racji swojego charakteru, realizowana była bez szerszej współpracy (z wyjątkiem niezbędnych kontaktów i uzgodnień formalnych). Wyjątkiem jest opisany wyżej program „Młodzi u progu kariery”, który był jednym z nielicznych przykładów działań miękkich, pro-przedsiębiorczych nie skierowanych stricte do osób zarejestrowanych już jako bezrobotne.

Obszar interwencji II „Poprawa konkurencyjności gospodarki” był w 2017 silnie realizowany w zakresie infrastrukturalnym (znaczące środki i wiele miejsc realizacji). Natomiast obszar stricte pro-gospodarczy (poza faktem, że korzystny wpływ pośredni miały inne inwestycje), był adresowany wyraźnie mniej intensywnie.

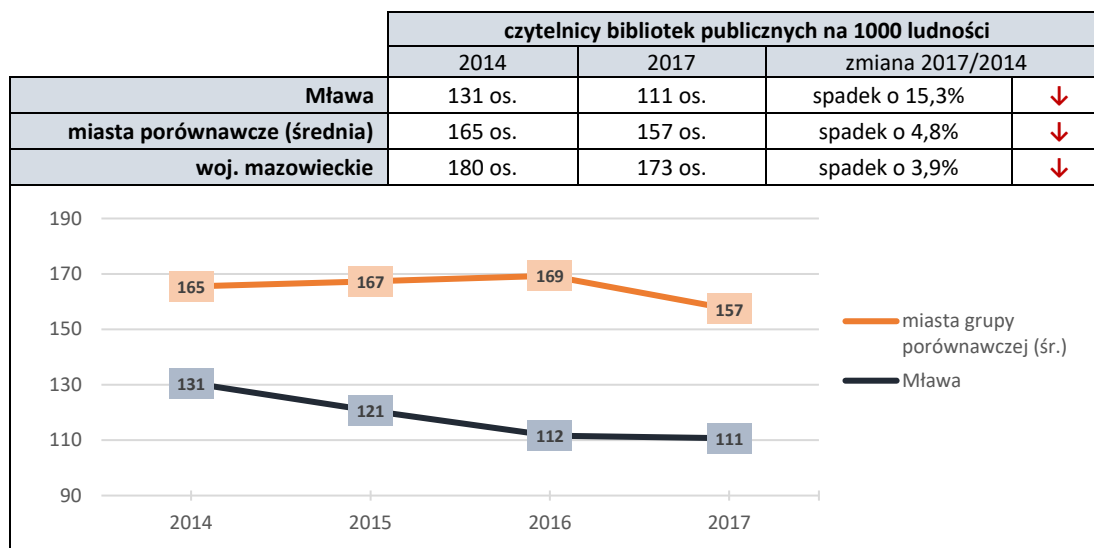
5.3. Obszar interwencji III „Poprawa atrakcyjności Miasta”

5.3.1. Wskaźniki obszaru interwencji III

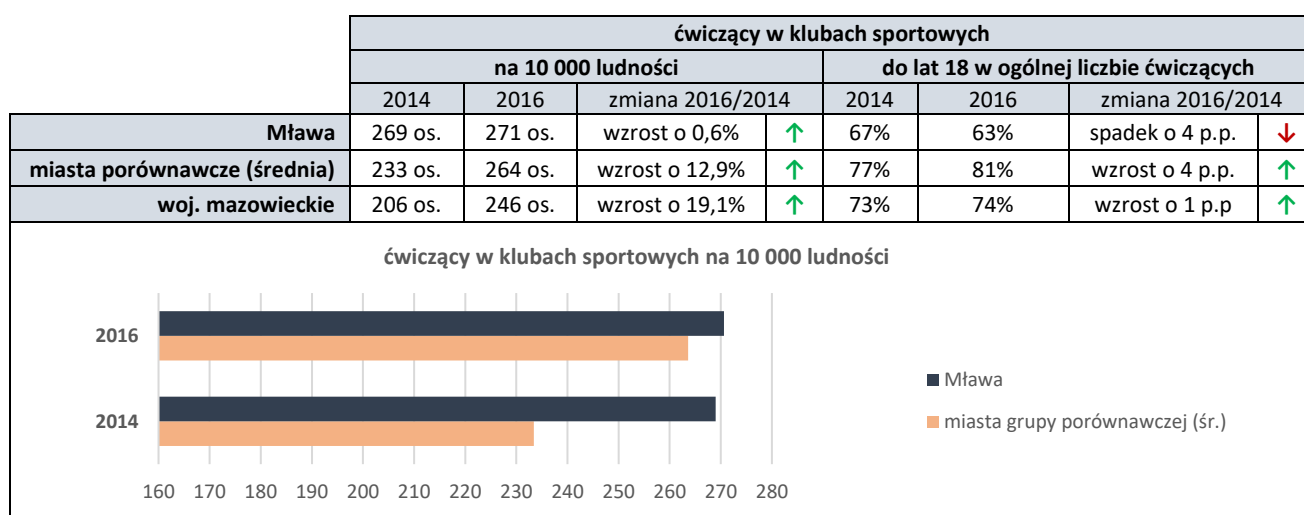
W Mławie funkcjonuje Miejska Biblioteka Publiczna im. B. Prusa (filia nr 1 i 2) oraz Mławska Filia Biblioteki Pedagogicznej w Ciechanowie. W 2017 roku na 1000 osób przypadało w Mławie 111 czytelników bibliotek (w 2014 roku było to 131 osób). Choć trend spadkowy obserwowany jest także w grupie miast porównawczych, a także w całym województwie mazowieckim i w Polsce, to jednak w Mławie jest on bardziej wyraźny. Sytuacja w grupie miast porównawczych jest jednak silnie zróżnicowana. Oprócz lidera zestawienia, Działdowa (notującego blisko 33% wzrost wskaźnika), są też gminy o silniejszym niż Mława (spadek o 15%) trendzie negatywnym – Ciechanów, Płońsk, Sierpc oraz Nidzica (spadek 18-20%).

Mława natomiast wyróżnia się zdecydowanie pozytywnie na tle innych miast, a także województwa mazowieckiego pod względem zasobów bibliotecznych. Od początku 2014 roku biblioteki publiczne w Mławie stale zwiększają swój księgozbiór. Można optymistycznie zakładać, że wzbogacenie oferty bibliotek spowoduje zwiększenie atrakcyjności dla mieszkańców i w efekcie wyhamowanie negatywnego trendu spadku czytelników bibliotek publicznych w Mławie.

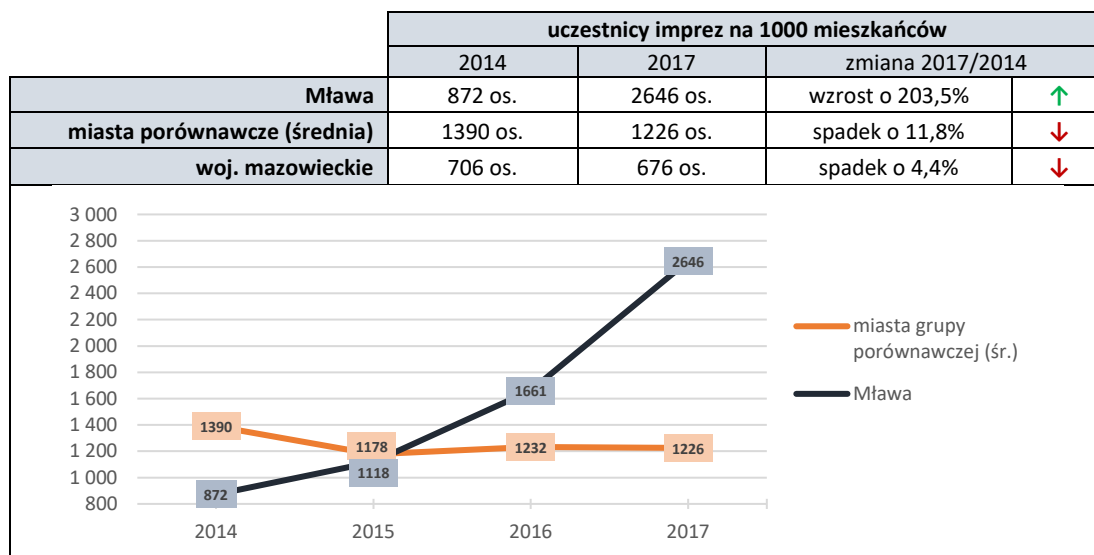

Zgodnie z danymi ze statystyki publicznej w Mławie funkcjonowało w 2016 roku osiem klubów sportowych, w których ćwiczyły łącznie 843 osoby i sytuacja nie uległa istotnej zmianie od 2014 roku (833 osoby). W przeliczeniu na 10 000 mieszkańców oznacza to wynik na poziomie 271 osób, czyli więcej niż w przypadku średniej dla województwa mazowieckiego, a także grupy miast porównawczych.³⁰ Jednak o ile w Mławie sytuacja pozostaje względnie stabilna, o tyle w pozostałych analizowanych miastach, a także całym województwie obserwujemy istotny trend wzrostowy. Dzieci i młodzież do 18 roku życia to 63% osób ćwiczących w Mławie, podczas gdy w grupie miast porównawczych udział ten sięga 81%. Co ciekawe, udział młodzieży spadł w stosunku do roku 2014, podczas gdy w większości miast grupy porównawczej (poza Ciechanowem i Sierpcem) trend był odwrotny. W kolejnych latach należałoby dokładnie obserwować to zjawisko w celu oceny, czy obserwowana zmiana jest efektem celowej polityki klubów sportowych w odpowiedzi na zachodzące procesy demograficzne (spadek liczby osób w wieku przedprodukcyjnym i wzrost osób w wieku poprodukcyjnym).

³⁰ Najwyższy wynik w tym zakresie osiąga Płońsk, który może poszczycić się 17 klubami sportowymi i liczbą 460 osób ćwiczących na 10 000 ludności. Ciekawostką stanowi fakt, że w Ciechanowie funkcjonuje także 17 klubów, a „aktywność sportowa” to jedynie 195 osób na 10 000 ludności.

Interesująco kształtuje się sytuacja w Mławie pod względem aktywności kulturalnej. W 2017 roku zorganizowanych zostało w mieście 67 imprez (podczas gdy w 2014 roku – 47), w których uczestniczyło prawie 82 500 osób.³¹ Oznacza to, że na 1000 mieszkańców przypadało ponad 2500 uczestników. Wynik świadczy o bardzo dużym zasięgu i ponadlokalnym charakterze organizowanych w Mławie imprez (średnio każda impreza gromadziła ok. 1230 uczestników). Szczególnie znaczący wzrost liczby uczestników imprez odnotowany został w 2017 roku – o ponad 30 tysięcy osób (przy jednoczesnym zachowaniu liczby 67 imprez). Jednak z uwagi na fakt możliwych dużych rocznych wahań tego wskaźnika (powodem są między innymi imprezy organizowane niecyklicznie) należy zachować szczególną ostrożność w porównaniach z innymi gminami.

5.3.2. Realizacja przedsięwzięć w ramach obszaru interwencji III

W 2017 roku podjęto co najmniej **107 różnej wielkości przedsięwzięć** wpisujących się w obszar interwencji III „Poprawa atrakcyjności miasta”. Ich łączna wartość finansowa to **co najmniej 2,8 mln zł.**³² Działania podejmowane były przez **24 podmioty**. Do najbardziej aktywnych podmiotów poza Urzędem Miasta Mława (27 przedsięwzięć) należą: Miejski Dom Kultury (12 przedsięwzięć), Miejska Biblioteka Publiczna (7 przedsięwzięć), MOSiR, Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa w Ciechanowie – Zamiejscowy Wydział Elektroniki Dziennikarstwa i Technik Multimedialnych w Mławie oraz Towarzystwo Miłośników Twórczości Tekli Bądarzewskiej (po 5 przedsięwzięć).

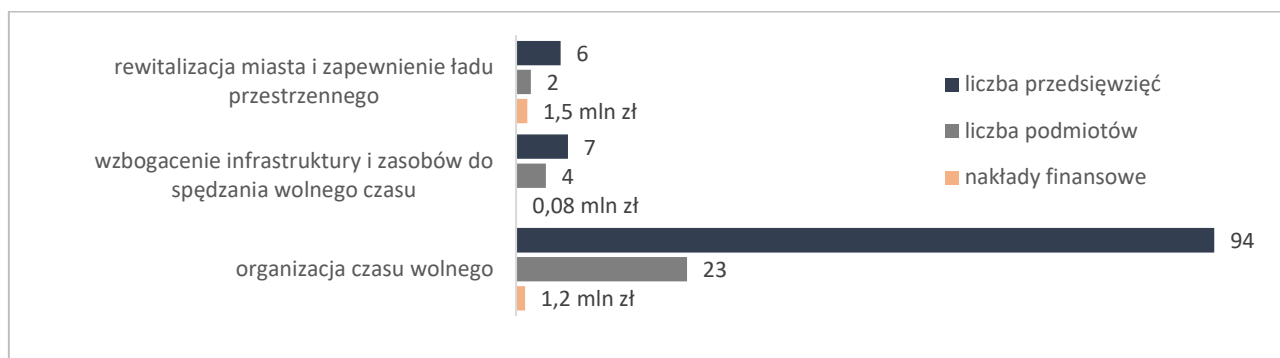
W ramach tego obszaru interwencji można wyróżnić zasadniczo trzy grupy działań: (1) działania służące **rewitalizacji miasta i zapewnieniu ładu przestrzennego**, (2) działania na rzecz **wzbogacenia infrastruktury i zasobów do spędzania wolnego czasu** oraz (3) działania miękkie polegające na **organizacji czasu wolnego**.

Pod względem nakładów finansowych zdecydowanie najważniejszą grupę stanowią działania z zakresu rewitalizacji miasta i zapewnieniu ładu przestrzennego (łączna kwota wszystkich sześciu przedsięwzięć to 1,5 mln zł), jednak pod względem liczby podejmowanych przedsięwzięć, a także liczby ich uczestników zdecydowanie dominują przedsięwzięcia na rzecz organizacji czasu wolnego (94 przedsięwzięcia). To też jest najbardziej zróżnicowana grupa działań, o różnej skali, skierowana do różnych grup docelowych, obejmująca różne formy spędzania wolnego czasu. W realizację tych działań angażowało się wiele podmiotów, w tym przede wszystkim instytucje społeczne i organizacje pozarządowe.

³¹ Uwaga metodyczna: jedna osoba uczestnicząca w pięciu imprezach jest pięciokrotnie wykazywana w statystykach.

³² W przypadku przedsięwzięć z tego obszaru interwencji należy zaznaczyć, że dość często występowały braki danych (także w przypadku działań o charakterze infrastrukturalnym). W związku z tym przedstawione dane należy traktować jako mocno niedoszacowane.

Schemat 7. Przedsięwzięcia, nakłady finansowe i podmioty w obszarze interwencji III „Poprawa atrakcyjności miasta” w 2017 r.

Źródło: opracowanie własne na podstawie informacji o przedsięwzięciach przekazanych przez poszczególne podmioty.

Do twardych inwestycji podejmowanych w ramach obszaru III należą działania służące **rewitalizacji** miasta, a także zapewnieniu **ładu przestrzennego**. Łączna kwota wszystkich **sześciu przedsięwzięć to 1,5 mln zł**, z czego największe przedsięwzięcie pochłonęło blisko połowę środków – 785 tys. zł. Było to złożone zadanie realizowane przez Urząd Miasta Mława i spółki komunalne polegające na remoncie budynków komunalnych w różnych lokalizacjach (m.in. przy ul. Reymonta, Narutowicza, Napoleońskiej, Granicznej, Warszawskiej, Lelewela, Wójtostwo, Płockiej, Stary Rynek, Mickiewicza, Słowackiego) i obejmujące różne prace – np. remont balkonów, malowanie klatek schodowych, naprawę schodów, wykonanie izolacji przeciwwilgociowej itd.

- „Przebudowa budynku dawnej *Popówki*”. Zadanie realizowane przez Urząd Miasta Mława w latach 2015-2018, z czego w roku 2017 wykonano prace rozbiórkowe, wymianę stropów, budowę więźby dachowej z pokryciem (prace o wartości 420 tys. zł). Docelowo, odnowiony dawny dom popa, położony na terenie Zabytkowego Parku Miejskiego w Mławie ma być udostępniony mieszkańcom w postaci miejsca świadczenia usług użyteczności publicznej.
- „Rewitalizacja skweru parkowego przy ulicy Dworcowej – *Komora* w Mławie”. Założeniem tego przedsięwzięcia było przywrócenie zaniedbanemu parkowi przy dawnej komorze celnej jego dawnej funkcji rekreacyjnej, a także wyposażenie go między innymi w siłownię oraz plac zabaw dla dzieci. Warto podkreślić, że pomysł rewitalizacji skweru parkowego wybrany został do realizacji w ramach Budżetu Obywatelskiego w 2016 roku, zdobywając największą liczbę głosów (ponad 30% wszystkich głosów). Wykonawcą przedsięwzięcia za kwotę 300 tys. zł była firma Novum.
- Opracowanie dwóch projektów miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego (dla obszaru położonego w rejonie Alei Świętego Wojciecha oraz dla obszaru położonego w rejonie DK nr 7 i ul. Płockiej).
- „Przyjazny Dom” – przedsięwzięcie w założeniu o charakterze cyklicznym, które zostało zrealizowane przez MOPS przy udziale Towarzystwa Budownictwa Społecznego w okresie czerwiec-wrzesień 2017 roku. Obejmowało ono zarówno działania miękkie – aktywizujące i integrujące społecznie rodziny (w tym spotkania integracyjne), jak i działania o charakterze twardym służące poprawie estetyki miejsca zamieszkania – naprawa, remont oraz posprzątanie budynku i otoczenia (wraz z zapewnieniem niezbędnych materiałów budowlanych i narzędzi do wykonania prac).

W ramach działań na rzecz **wzbogacenia infrastruktury i zasobów do spędzania wolnego czasu** zrealizowano łącznie **7 zadań o łącznej kwocie ponad 80 tys. zł**. Zmodernizowane zostało boisko do *beach soccera* i siatkówki plażowej na terenie Mławskiej Hali Sportowej. Ponadto, dokonano budowy nawierzchni poliuretanowej na terenie istniejącej siłowni plenerowej MOSiR (blisko 40 tysięcy zł). Na 2017 rok przypadają jednak głównie prace polegające na przygotowaniu projektów budowy i modernizacji obiektów, między innymi na terenie MOSiRu (Opracowanie dokumentacji: Przebudowa obiektów sportowych na terenie MOSiR w Mławie – Etap II, 30 tys. zł) oraz Szkół Podstawowych nr 2 i 3 (plac zabaw, łączna kwota 12 tys. zł).

W planach Mławskiej Hali Sportowej jest także budowa sztucznej ścianki wspinaczkowej, której łączna wartość ma wynosić 300 000 zł. Oprócz działań w zakresie infrastruktury sportowej zadbano także o zasoby niezbędne do innej formy spędzania wolnego czasu – Miejska Biblioteka Publiczna w Mławie zakupiła 907 nowości wydawniczych w ramach Narodowego Programu Rozwoju Czytelnictwa (za łączną kwotę 22 tysięcy zł).³³

Jednak *gros* przedsięwzięć podejmowanych na rzecz poprawy atrakcyjności miasta to działania o charakterze miękkim, polegające na **organizacji czasu wolnego**. W tej grupie można wyróżnić cztery rodzaje działań, choć podział ten ma charakter jedynie umowny:

- organizacja wydarzeń o charakterze kulturalnym i rozrywkowym (42 przedsięwzięcia);
- organizacja wydarzeń sportowych (11 przedsięwzięć);
- organizacja zajęć i konkursów dla dzieci i młodzieży szkolnej (w tym także akcje typu „Wakacje w mieście”) (23 przedsięwzięcia);
- wydarzenia służące kultywowaniu tradycji, budowaniu tożsamości lokalnej (19 przedsięwzięć).

Do znaczących przedsięwzięć należały przede wszystkim:

- Obchody 78. Rocznicy Wybuchu II Wojny Światowej: Inscenizacja nalotu bombowego na Mławę. Rekonstrukcja Bitwy pod Mławą (23-24 sierpnia, kwota 350 tys. zł);
- Organizacja Dni Mławy w 588 rocznicę nadania praw miejskich (13-15 lipca, kwota 170 tys. zł);
- Majówki w Parku oraz Disco Parkiet. Disco Parkiet to cykl plenerowych imprez na estradzie w miejskim parku (co tydzień od 6 maja do połowy września), które cieszyły się dużą popularnością wśród mieszkańców Mławy (głównie seniorów), jak i osób spoza miasta (łącznie 4700 uczestników, łączny koszt – 10 tys. zł).

---

³³ Warto zaznaczyć, że aktywność ta koresponduje z obserwowanym w Mławie w 2017 roku wyraźnym wzrostem księgozbioru bibliotek publicznych w przeliczeniu na 1000 ludności w Mławie.

6. ZESTAWIENIE OGÓLNYCH WSKAŹNIKÓW MONITORINGU ROZWOJU

Zestawienie wszystkich wskaźników wybranych w raporcie do prezentowania pozycji Mławy pozwala na umiarkowanie pozytywną ocenę poziomu rozwoju. Pozytywną – ponieważ w większości zestawień Mława należy do liderów w porównywanej grupie miast. Umiarkowanie – ponieważ różnice nie są na ogół duże, a ważny wskaźnik, czyli liczba ludności, maleje.

Tabela 1. Zestawienie ogólnych wskaźników monitoringu

Obszar Strategii	Wskaźnik	Ocena
I „Zwiększenie kapitału ludzkiego”	liczba mieszkańców i struktura wieku	-
	osoby korzystające ze środowiskowej pomocy społecznej na 1000 mieszkańców	+
	udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym	++
	pracujący na 1000 mieszkańców	+
II „Poprawa konkurencyjności gospodarki”	odsetek mieszkańców korzystających z sieci: wodociągowej, kanalizacyjnej, gazowej	+
	drogi rowerowe na 1 km ² powierzchni miasta	+
	wysokość udziału w podatku dochodowym od osób fizycznych w budżecie miasta na 1 mieszkańca	++
	nowozarejestrowane podmioty gospodarcze na 1000 mieszkańców	+
III „Poprawa atrakcyjności Miasta”	czytelnicy bibliotek publicznych na 1000 ludności	-
	ćwiczący w klubach sportowych na 10 000 ludności	+
	uczestnicy imprez na 1000 mieszkańców	++

Ocena na podstawie dynamiki względem lat poprzednich i pozycji na tle miast porównawczych w 2017 roku.

Skala ocen: - - bardzo negatywna; - negatywna; + pozytywna; ++ bardzo pozytywna

Komentarz do poszczególnych wskaźników znajduje się w podrozdziałach raportu dotyczących obszarów interwencji.

Źródło: opracowanie własne.

7. PODSUMOWANIE ORAZ REKOMENDACJE

7.1. Wnioski i rekomendacje dotyczące realizacji Strategii

- ❖ **Ocena realizacji Strategii w 2017 roku jest pozytywna.** Wspierane były wszystkie trzy obszary wyznaczone w dokumencie. Wskaźniki rozwoju kształtują się generalnie pozytywnie, choć wyzwaniem dla Miasta jest polityka demograficzna stanowiąca odpowiedź na obserwowany spadek liczby ludności.
- ❖ Instytucje **szczególnie aktywne** w realizacji przedsięwzięć wpisujących się w Strategię to:
  - Urząd Miasta Mława,
  - Miejski Dom Kultury,
  - Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej,
  - Starostwo Powiatowe w Mławie,
  - Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej,
  - Powiatowy Urząd Pracy,
  - Komenda Powiatowa Policji,
  - Miejska Biblioteka Publiczna,
  - Zakład Wodociągów, Kanalizacji i Oczyszczalnia Ścieków „WOD-KAN” Sp. z o.o.
- ❖ Wśród realizowanych przedsięwzięć **dominują działania społeczne** wraz z aktywizacją ekonomiczną (pod względem ilości) oraz **inwestycje komunalne** (pod względem wartości finansowej). W kolejnych latach należy **zadbać o pro-gospodarczy zakres Strategii**, który w 2017 roku był realizowany relatywnie mniej intensywnie.³⁴
  - W zakresie gospodarczym pożądane jest **wspieranie „młodej przedsiębiorczości”**, które powinno być realizowane wielotorowo, m.in.: edukacyjnie (adresowane do dzieci i młodzieży), ale też poprzez wsparcie w zakładaniu i prowadzeniu firm. Wskazane w Strategii stworzenie inkubatora to nadal zadanie do realizacji. Wsparcie zakładania firm przez młodych mieszkańców powinno być odpowiedzią na obserwowane trendy demograficzne – zatrzymanie młodzieży poprzez stworzenie korzystnych warunków do rozwijania biznesu.
  - Warto aktywizować współpracę na linii Urząd Miasta Mława – Specjalna Strefa Ekonomiczna. Zarząd strefy może być cennym partnerem nie tylko jako realizujący statutowe zadania związane z terenami inwestycyjnymi, ale też – wzorem innych miast – brać udział w patronatach czy miękkim wspieraniu przedsiębiorstw.
  - Uwagę przyciąga **szczególna aktywność Powiatowego Urzędu Pracy** i jego działanie jako inicjatora współpracy pomiędzy różnymi podmiotami, które zasługuje na wsparcie i promowanie.
- ❖ Mławski rynek pracy wspierany jest przez imigrantów z Ukrainy. Jest to odzwierciedlenie trendu ogólnopolskiego. Należy to traktować jako **szansę na łagodzenie zmian demograficznych** zachodzących w mieście i zabiegać o utrzymanie nowych mieszkańców.³⁵
  - Warto dokonać lokalnej **diagnozy zjawiska**, z określeniem potrzeb i koncepcji wsparcia asymilacji nowych gości oraz prowadzonych już działań organizacji pozarządowych w tym zakresie.

³⁴ Pakiet twardych inwestycji w infrastrukturę na terenach gospodarczych miasta był realizowany w poprzednich latach.

³⁵ Jednocześnie kwestie trwałego zamieszkania są komplikowane przez uwarunkowania prawne poza zasięgiem działania samorządów.

- Warto rozważyć wprowadzenie **form wsparcia dla nowoprzybyłych**, które podejmowane są już przez inne samorządy, np. naukę języka polskiego i finansowanie działalności NGO dedykowanej integracji (np. spotkania, warsztaty, kursy, spacer historyczne itp.).
- ❖ Z zebranych materiałów wynika, że **realizacja Strategii w 2017 odbywała się głównie za sprawą działań instytucji publicznych** – Urzędu Miasta Mława i Starostwa Powiatowego w Mławie oraz podmiotów z nimi powiązanych. Tymczasem w wielu diagnozowanych obszarach siła realizacji Strategii będzie tak duża, jak duża będzie dalsza aktywność mławskich organizacji pozarządowych. Dlatego rekomendacją dla strony Samorządowej jest **dbałość o dobrą współpracę z NGO, partnerskie wspieranie lokalnych inicjatyw i promowanie takiej aktywności**.
  - Utrzymać należy **publiczne finansowanie realizacji zadań publicznych przez organizacje pozarządowe** (wiele z ważnych działań na rzecz realizacji Strategii odbywało się właśnie dzięki tym środkom), a zarazem warto rozważyć **zwiększenie skali**.
  - Wskazane jest **wspieranie działań sieciujących organizacje pozarządowe**, które działające na rzecz wspólnych celów – w skali miasta i powiatu. Wzmacnianie kontaktów (tzw. *networking*) i promocję działań można uzyskać poprzez organizację miejskich kongresów, czy też forów aktywności pozarządowej. Można również – wzorem innych miast – wspierać uczestnictwo przedstawicieli mławskich NGO w ogólnokrajowych eventach, kongresach, czy programach doskonalenia dedykowanych dla przedstawicieli tego sektora. Szerzej: należy zadbać o doskonalenie mławskiego sektora NGO.
  - W kolejnych latach należy wzmacniać aktywną współpracę widoczną na linii MOPS-KPP-szkoły w zakresie spraw społecznych i włączać kolejnych partnerów – miejskich i powiatowych, ale również pozarządowych.
  - W 2017 dostrzegalna była aktywność szkół i NGO w obszarze zagadnień integracji i inkluzji społecznej, jednak była to aktywność „równoległa”. Warto bardziej **aktywować współpracę na linii szkoły – organizacje pozarządowe** (np. lekcje plenerowe, wycieczki studyjne, wizyty przedstawicieli NGO i ich podopiecznych w szkołach). Pożądana jest tu synergia działań.
  - Monitoring pozwala na wskazanie „**węzłów współpracy**”, czyli organizacji, które szczególnie często podejmują działania dla/z partnerami – są to Miejski Dom Kultury i Miejska Biblioteka Publiczna. Takie podejście zdecydowanie warto kontynuować i warto rozszerzyć o rolę „aktywatorów” (aktywizacja różnych organizacji, w tym starania by do współpracy włączyć również te dotychczas mniej aktywne).
- ❖ Rok 2017 był rokiem bogatej oferty kulturalnej, szczególnie silnie adresowanej do najmłodszych mieszkańców oraz do seniorów. W kolejnych latach warto nie tylko kontynuować udane inicjatywy i wydarzenia cykliczne, ale też **rozszerzyć ofertę na inne grupy docelowe**, m.in. starszą młodzież oraz osoby w średnim wieku.
- ❖ Ponadto oferta kulturalna obejmowała także **wydarzenia o charakterze ponadlokalnym**, między innymi organizację Dni Mławy czy Rekonstrukcję Bitwy pod Mławą. Warto dalej rozszerzać skalę tych przedsięwzięć, tak – aby mogły służyć jako wizytówka Miasta i prowadzić do jego coraz większego rozpoznawalności.

7.2. Wnioski i rekomendacje dotyczące procesu monitorowania Strategii

- ❖ Łączony sposób monitorowania realizacji Strategii – poprzez zestawienia wskaźników w odniesieniu do innych jednostek oraz zestawienia realizowanych przedsięwzięć – **to sposób działania warty kontynuowania**, który pozwolił na odniesienie się do trzech obszarów wskazanych w dokumencie.
  - Monitorowanie mogłoby być uzupełnione o dodatkowe źródło – własne dane instytucji miejskich, gromadzone regularnie (ponieważ zakres statystyki publicznej jest ograniczony). Wcześniejszym krokiem powinno być wypracowanie zestawu wskaźników Strategii.
- ❖ Dwa opracowane raporty monitoringowe (poprzedni: za 2016 i za obecny: 2017 rok) potwierdzają zbieżność faktycznie podejmowanych działań z zamierzeniami strategicznymi miasta. Warto rozważyć uzupełnienie konstrukcji dokumentu o poziomu **celów operacyjnych i ramowych kierunków działań**, wzmacniając w ten sposób klarowność realizowania wizji, ale bez rezygnacji z przyjętej elastycznej budowy Strategii. Jest to możliwe bez „domykania” ograniczoną listą przedsięwzięć, czyli z zachowaniem „otwartości” obecnego dokumentu.
  - Dodatkowo, takie uzupełnienie ułatwi przedstawicielom różnych organizacji przypisywanie swych działań do określonych zamierzeń, a tym samym będzie sprzyjać identyfikacji – poczuciu współrealizowania – Strategii.
- ❖ Niezbyt wysoki odzew organizacji pozarządowych na prośbę o przekazanie informacji o działaniach wpisujących się w Strategię wynikać może z dwóch przyczyn. Pierwsza to niezbyt wysoka aktywność części z nich (tę kwestię adresują wcześniejsze rekomendacje). Druga to niska identyfikacja z realizacją Strategii. Dlatego celowe są działania na rzecz zwiększenia rozpoznawalności Strategii wśród instytucji i organizacji.
- ❖ Informacje oraz wnioski z raportu z realizacji Strategii mogą pełnić rolę wykraczającą poza podstawowe cele monitoringu. Należy rozważyć, czy zgromadzone na potrzeby tego raportu (a także kolejnych raportów) informacje, w szczególności dotyczące realizowanych przedsięwzięć, nie mogłyby być wykorzystane w **celach marketingowych** Miasta Mława.

8. ANEKS: LISTA PODMIOTÓW, KTÓRE WŁĄCZYŁY SIĘ W MONITORING

Urząd Miasta Mława i jednostki miejskie

Urząd Miasta (Kierownik Jednostki Realizującej Projekt)
Urząd Miasta (Pełnomocnik Burmistrza ds. współpracy z organizacjami pozarządowymi)
Urząd Miasta (Wieloosobowe stanowisko ds. rozwoju i przedsiębiorczości)
Urząd Miasta (Wydział Gospodarki Komunalnej)
Urząd Miasta (Wydział Gospodarki Nieruchomościami i Planowania Przestrzennego)
Urząd Miasta (Wydział Inwestycji)
Urząd Miasta (Wydział Oświaty i Polityki Społecznej)
Urząd Miasta (Wydział Środowiska)
Centrum Usług Wspólnych w Mławie
Miejska Biblioteka Publiczna im B. Prusa w Mławie
Miejski Dom Kultury w Mławie
Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Mławie
Miejski Ośrodek Sportu i Rekreacji w Mławie
Muzeum Ziemi Zawkrzeńskiej w Mławie
Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej Sp. z o.o.
Towarzystwo Budownictwa Społecznego Sp. z o.o.
Zakład Wodociągów, Kanalizacji i Oczyszczalnia Ścieków "Wodkan" Sp. z o.o.

Starostwo Powiatowe w Mławie i jednostki powiatowe

Komenda Powiatowa Państwowej Straży Pożarnej
Komenda Powiatowa Policji
Mławska Hala Sportowa
Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie
Powiatowy Urząd Pracy
Powiatowy Zarząd Dróg
Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej
Środowiskowy Dom Samopomocy

Szkoły i placówki oświatowe

Miejskie Przedszkole Samorządowe nr 4 z Oddziałami Integracyjnymi im. Ewy Szelburg-Zarembiny w Mławie
Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa w Ciechanowie – Zamiejscowy Wydział Humanistyczno-Techniczny w Mławie
Szkoła Podstawowa Nr 2 im. Mikołaja Kopernika
Szkoła Podstawowej Nr 3 im. dra Józefa Ostaszewskiego
Zespół Placówek Oświatowych nr 2
Zespół Placówek Oświatowych nr 3
Żłobek Miejski

Organizacje pozarządowe i społeczne

Katolickie Stowarzyszenie Wspierania Działań Miłosierdzia i Ewangelizacji "Serce za Serce"
Stowarzyszenie Pomocy Społeczno-Zawodowej Osobom Niepełnosprawnym "Daj szansę"
Towarzystwo Miłośników Twórczości Tekli Bądarzewskiej
Związek Twórców Ziemi Zawkrzeńskiej

Inne

Warmińsko-Mazurska Specjalna Strefa Ekonomiczna

9. ANEKS: FORMATKA

Szanowni Państwo,

w związku z pracami nad *Raportem z realizacji Strategii Rozwoju Miasta Mława*³⁶ za 2017 rok, zwracamy się z uprzejmą prośbą o **wskazanie najważniejszych przedsięwzięć realizowanych przez Państwa organizację w 2017 roku**. „Przedsięwzięcia” należy rozumieć jako działania, akcje, inwestycje, projekty, etc. Z taką prośbą zwracamy się do wszystkich organizacji w Mławie, które pełnią istotną rolę w życiu Miasta, a ich działania mogły przyczynić się do realizacji Strategii.

W tym celu prosimy o wypełnienie i przesłanie załączonej **tabeli, której wersja edytowalna znajduje się na stronie Urzędu Miasta Mława: <http://bip.mlawa.pl/artykuly/strategia-rozwoju-mlawy>**

- Interesują nas zarówno te przedsięwzięcia, które zakończyły się w **2017** roku, jak i takie przedsięwzięcia, które w nim trwały;
- Celem tabeli nie jest zestawienie wszystkich działań bieżących, jakimi trudni się Państwa organizacja/wydział/instytucja, lecz wskazanie najważniejszych w 2017 roku przedsięwzięć (lub grup przedsięwzięć);
- W tabeli prosimy m.in. o wskazanie „obszarów interwencji”, których dotyczyły przedsięwzięcia („obszary interwencji” przytaczamy na następnej stronie);
- Jeżeli Państwa najważniejsze przedsięwzięcia na rzecz miasta z 2017-go roku dotyczyły innych obszarów niż te wymienione, to też prosimy o ich wpisanie i zaznaczenie „**inne**”. Taka informacja jest również bardzo cenna;
- W pierwszym wierszu tabeli pokazujemy przykłady wypełnienia.

Poniżej zamieszczamy „obszary interwencji” określone w Strategii.

Uprzejmie prosimy o przesłanie uzupełnionej tabeli do dnia **5.10.2018 r.** na adresy e-mail: lidia.gniadek@mlawa.pl i regiolink@gmail.com.

W razie pytań prosimy o kontakt z p. Lidią Gniadek z Urzędu Miasta Mława (tel.: 23 654 33 82 w. 512) lub z p. Anną Dąbrowską z firmy Regiolink (tel.: 601 972 374).

Jednocześnie informujemy, że z roboczymi wnioskami z prowadzonych prac dotyczących realizacji strategii podzielimy się z Państwem podczas spotkania przewidzianego w pierwszej połowie listopada 2018 roku. Natomiast Raport z realizacji Strategii w ostatecznym kształcie będzie dostępny na stronie internetowej Miasta Mława.

---

³⁶ Dokument dostępny jest pod adresem: http://www.mlawa.pl/sites/default/files/attachments/Strategia%20Rozwoju%20Miasta%20M%20C5%82awa%20do%202020%20roku_0.pdf

„Obszary interwencji” ze Strategii Rozwoju Miasta Mława do 2020 roku:

Obszar I – Zwiększenie kapitału ludzkiego

Przedsięwzięcia na rzecz:

- Zwiększenia liczby mieszkańców (w tym młodych mieszkańców);
- Aktywności społecznej mieszkańców (w tym seniorów);
- Aktywności ekonomicznej mieszkańców;
- Bezpieczeństwa publicznego.

Obszar II - Poprawa konkurencyjności gospodarki

Przedsięwzięcia na rzecz:

- Konkurencyjności firm;
- Przedsiębiorczości;
- Wzrostu zatrudnienia i wynagrodzeń;
- Dywersyfikacji miejsc pracy;
- Poprawy infrastruktury drogowej i komunikacji z otoczeniem.

Obszar III – Poprawa atrakcyjności Miasta

Przedsięwzięcia na rzecz:

- Wzrostu liczby lokali i powierzchni użytkowych pod działalność gospodarczą w centrum;
- Wzrostu liczby uczestników oferty kulturalnej;
- Wzrostu liczby podmiotów usługowych;
- Rozbudowy kanalizacji;
- Rewitalizacji przestrzeni;
- Gospodarki niskoemisyjnej;
- Terenów rekreacyjnych i ścieżek rowerowych.

Lub „Inne”

Tytuł projektu lub nazwa przedsięwzięcia ³⁷	Czas realizacji; planowany czas zakończenia	Krótki opis przedsięwzięcia – prosimy wskazać: a. Główny cel przedsięwzięcia; b. Główne wnioski na przyszłość (np. co warto zmienić, co rozszerzyć).	Efekty przedsięwzięcia – co udało się osiągnąć	W które „obszary interwencji” wpisuje się to przedsięwzięcie? ³⁸ (proszę zaznaczyć, wstawiając X w jedno lub kilka pól)				Z kim współpracowaliście Państwo przy realizacji?	Nakłady finansowe poniesione na przedsięwzięcie w 2017 roku (ew. <u>przybliżone</u>).	Źródła finansowania	Realizujący lub koordynujący [nazwa organizacji i/lub wydziału]
				I. Zwiększenie kapitału ludzkiego	II. Poprawa konkurencyjności gospodarki	III. Poprawa atrakcyjności Miasta	Inne				
[przykłady wypełnienia] „Organizacja cyklu kursów/ /warsztatów z zakresu...” „Opracowanie koncepcji/planu...” „Modernizacja/budowa...” „Wyposażenie/zakup...” „Reorganizacja działania...” „Współorganizowanie akcji/konkursu/zawodów...” „Nawiązanie współpracy...” „Wydanie cyklu...” „Realizacja projektu...” etc.	[przykład wypełnienia] 03.2016 – 10.2017 (projekt zakończony)	[przykład wypełnienia] Główny cel – poszerzenie oferty spędzania czasu wolnego dla młodzieży i seniorów; Główne wnioski na przyszłość – potrzeba większej koordynacji w przekazywaniu informacji pomiędzy organizatorami wydarzeń, a potencjalnymi uczestnikami z różnych części miasta.	[przykład wypełnienia] - 130 uczestników (młodzież) - 29 uczestników (seniorzy) - 50 h zajęć - 12 prac konkursowych - 30 posadzonych drzew	X	X			[przykład wypełnienia] Partnerzy: - Stow. XYZ z ... - Szkoła XYZ w... - grupa 10 wolontariuszy - Wydział XYZ... - MOSiR	[przykład wypełnienia] 19 000 zł (w 2017 roku)	[przykład wypełnienia] Dofinansowanie ze środków XYZ oraz środki własne Stowarzyszenia XYZ	[przykład uzupełnienia] Urząd Miasta (Wydział XYZ) oraz Stowarzyszenie XYZ
.....											

Serdecznie dziękujemy za przekazane informacje.

³⁷ Duże liczby drobnych przedsięwzięć w tym samym zakresie prosimy połączyć w jeden „wpis” (jeden wiersz), np. jako cykl: np. cykl szkoleń, cykl zajęć, seria konkursów etc., żeby zachować przejrzystość zestawienia.

³⁸ Jeżeli przedsięwzięcie wpisuje się w kilka „obszarów interwencji” (wymienionych na poprzednich stronach), to prosimy w tabeli zaznaczyć kilka właściwych.